

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

SINI IKÄHEIMONEN

Tilinpäätösanalyysi

Case yritys x

LIIKETALouden TUTKINTO-OHJELMA
2024

TIIVISTELMÄ

Ikäheimonen, Sini: Tilinpäätösanalyysi, case yritys x
Opinnäytetyö, AMK
Liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto
Marraskuu 2024
Sivumäärä: 64

Yrityksen taloudellisen tilanteen arvioimiseen käytettävä tilinpäätösanalyysi on hyödyllinen sekä yritykselle itselleen, että myös sen sidosryhmille, sillä se antaa tarkan kuvan yrityksen taloudellisesta tilanteesta sekä viitteitä yrityksen tulevaisuuden näkymistä. Tilinpäätösanalyysin osana käytettävä tunnuslukuanalyysi kuvaa yrityksen kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta. Analyysissä käytettävien lukujen perusteena toimii yrityksen tilinpäätös, joissa vertailutiedon esittämiseksi on tärkeää käyttää useamman peräkkäisen tilinpäätöksen tietoja.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää asuntorakentamisen alalla toimivan case yrityksen taloudellinen tilanne tilinpäätösanalyysin avulla. Yritys x:n tilinpäätöstietojen mukaan yrityksen talous näyttäytyi olevan vakaalla pohjalla, mikä ei vastaa tämänhetkistä yleistä käsitystä rakennusosalalla vallitsevasta heikosta taloustilanteesta. Analyysi toteutettiin kolmen viimeisimmän tilikauden tietoihin perustuen. Tilinpäätösanalyysin pohjana toimi tunnuslukuanalyysi, jonka perusteella yrityksen strategian ja tulevaisuuden näkymien arviointi muodostettiin osaksi tilinpäätösanalyysiä. Yritys x:n taloudellisen aseman hahmottamiseksi tilinpäätösanalyysin tuloksia verrattiin asuntorakentamisen toimialan yleiseen taloustilanteeseen.

Tutkimusstrategiaksi valikoitui case- tutkimus, joka vastasi parhaiten työssä käsiteltävää aihetta eli yksittäisestä yrityksestä saatavien tietojen analysointia. Case-tutkimukselle ominaisesti opinnäytetyössä yhdistettiin kvalitatiivista ja kvantitatiivista tutkimusta tarkan ja analyttisen lopputuloksen aikaansaamiseksi. Opinnäytetyön lähtökohtana oli selvittää tilinpäätökselle asetetut vaatimukset ja sen sisällön merkitys sekä siitä saatavan tiedon hyödyntäminen käytännössä. Tämä toteutettiin kvalitatiivisen tutkimuksen keinoin. Työn empiirisessä osuudessa käytettiin kvantitatiivista tutkimustapaa tilinpäätösaineistojen analysoimisessa tunnuslukujen muotoon. Lähdemateriaalina oli yritys x:n tilinpäätöstiedot, aihepiiriä käsittelevä kirjallisuus sekä kirjanpitolaki.

Toteutetussa tilinpäätösanalyysissä selvisi, että yritys x:n taloudellinen asema on tasapainoinen ja sillä on vakaa asema asuntorakentamisen alalla. Tarkastelujaksolla mitattuna yritys x:n kannattavuus oli osin heikkoa, mutta vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden osalta taloudellinen tilanne on hyvä tai jopa erinomainen. Yritys x:n rahoitusrakenne on tasapainoinen, eikä yritys siten ole suhdanneherkkä. Analyysin tulosten mukaan kyseinen yritys on myös toimialalla talouden tunnuslukujen näkökulmasta katsottuna keskivertoa huomattavasti suurempi toimija.

Avainsanat: Tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi, tunnuslukuanalyysi, asuntorakentaminen

ABSTRACT

Ikäheimonen, Sini: Financial statement analysis, case company x
Bachelor's thesis
Business Administration
November 2024
Number of pages: 64

The financial statement analysis used to evaluate the company's financial situation is useful both for the company itself, but also for its stakeholders. Financial statement analysis gives an accurate picture of the company's financial development as well as indications of the company's future prospects. The ratio analysis used as part of the financial statement analysis describes the company's profitability, solvency and liquidity. The figures used in the analysis are based on the company's financial statements, where it is important to use data from several consecutive financial statements to present comparative information.

The aim of the thesis was to find out the financial situation of a case- company operating in the field of housing construction by means of financial statement analysis. According to company x's financial statements, the company's finances appeared to be on a stable basis, which does not correspond to the current general perception of the economic situation prevailing in the construction industry. The analysis was carried out based on the data of the three most recent financial periods. The financial statement analysis was based on key figure analysis, on the basis of which the evaluation of the company's strategy and future prospects was formed as part of the financial statement analysis. The results of the financial statement analysis were compared to the general financial situation of the housing construction industry in order to understand the financial position of company x.

In order to clarify the research problem, a suitable research method was determined, which best corresponded to the nature of the research. A case- study was selected as the research strategy, which best corresponded to the topic covered in the work, i.e. the analysis of data from an individual company. Characteristically for a case study, the thesis combined qualitative and quantitative research in order to achieve a precise and analytical final result. The starting point of the thesis was to clarify the requirements set for the financial statement and the meaning of its content, as well as the utilization of the information obtained from it in practice, this was done by means of qualitative research. In the empirical part of the work, a quantitative research method was used to analyze financial statement materials in the form of indicators. The source material was company x's financial statements, literature on the subject and the accounting law.

In the analysis of the financial statements, it was found that the financial position of company x is balanced and it has a stable position in the field of housing construction. Measured during the review period, company x's profitability was partly weak, but in terms of solvency and liquidity, the financial situation is good

or even excellent. Company x's financial structure is balanced and the company is therefore not sensitive to economic cycles. According to the results of the analysis, it is also a significantly larger than average player in the industry from the point of view of economic indicators.

Keywords: Financial statement, financial statement analysis, ratio analysis, housing construction

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET	8
2.1 Työn tausta, tavoite ja opinnäytetyöongelma	8
2.2 Teoreettinen viitekehys.....	9
2.3 Käytetyt menetelmät.....	11
2.4 Käytetty aineisto	13
2.5 Tutkimuksen luotettavuus.....	13
2.5.1 Validiteetti	14
2.5.2 Reliabiliteetti	14
2.6 Case- yritys	15
3 TILINPÄÄTÖS.....	16
3.1 Tilinpäätöksen sisältö	17
3.2 Tuloslaskelma	18
3.3 Tase	18
3.3.1 Vastaavaa.....	19
3.3.2 Vastattavaa.....	19
3.4 Liitetiedot	19
3.5 Rahoituslaskelma	20
3.6 Toimintakertomus	21
3.7 Tilinpäätösvaatimukset case- yrityksessä.....	21
4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI	22
4.1 Tunnuslukuanalyysi	24
4.1.1 Kannattavuus.....	24
4.1.2 Vakavaraisuus	28
4.1.3 Maksuvalmius	30
5 YRITYS X:N TILINPÄÄTÖSANALYYSI	32
5.1 Kannattavuus	32
5.2 Vakavaraisuus.....	37
5.3 Maksuvalmius.....	39
5.4 Yritys x:n strategia ja tulevaisuuden näkymät analyysiin perustuen ...	41
5.5 Yritys x:n taloudellinen tilanne verrattuna yleisesti asuntorakennusalalla vallitsevaan taloustilanteeseen	42
5.5.1 Liikevaihto.....	42
5.5.2 Nettotulosprosentti.....	43
5.5.3 Omavaraisuusaste.....	44

5.5.4 Current ratio.....	45
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	46
7 POHDINTA	48
LÄHTEET.....	50
LIITE 1: YRITYS X:N TULOSLASKELMA 2023–2022.....	53
LIITE 1: YRITYS X:N TULOSLASKELMA 2022–2021	54
LIITE 1: YRITYS X:N TULOSLASKELMA 2021–2020.....	55
LIITE 1: YRITYS X:N TASE 2023–2022	56
LIITE 1: YRITYS X:N TASE 2022–2021	59
LIITE 1: YRITYS X:N TASE 2021–2020	62

1 JOHDANTO

Suomen talouden taantuma on vaikuttanut heikentävästi rakennusalaan ja erityisesti uudisrakennusten tuotantoon. Vaikea taloustilanne on myös heijastunut kuluttajien ostokäyttäytymiseen, joka näkyy asuntorakentamisen alalla toimivissa yrityksissä taloudellisina vaikeuksina. Mediassa on viime aikoina ollut esillä monien pitkään asuntorakentamisen alalla toimineiden yritysten taloudellisesta ahdingosta ja sen seurauksena konkurssien lisääntyneestä määrästä. Haastavasta taloustilanteesta on saanut osansa varmasti jokainen asuntorakennusalan yritys. Kuitenkaan kaikkien alan yritysten talous ei ole kärsinyt taantumien vaikutuksista peruuttamattomasti, sillä osa on pystynyt jopa säilyttämään toiminnan kannattavana. Case- yritys x on asuntorakentamisen alalla toimiva yritys, joka on tilinpäätöstietojen perusteella onnistunut ylläpitämään taloutensa kunnossa.

Tilinpäätösvelvollisen yritys x:n uusimpiin tilinpäätöstietoihin pohjautuvan analyysin avulla saadaan selkeä käsitys yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tilinpäätösanalyysissä verrataan yrityksen kolmea viimeisintä toteutunutta tilikautta keskenään, sekä rinnastetaan yritys x:n taloudentilaa toimialalla yleisesti vallitsevaan taloustilanteeseen. Yrityksen taloudellisen tilanteen arviointi on tarpeen useissa päätöksentekotilanteissa. Tilinpäätösanalyysi on päätöksenteon tukena yrityksen johdolle, sillä sen avulla voidaan suunnitella toiminnan kehittämistä analyysin lukujen pohjalta. Myös yrityksen sidosryhmille kuten sijoittajille ja rahoittajille analyysi antaa selkeän käsityksen yrityksen taloudellisesta tilanteesta.

Asuntorakentamisen ollessa voimakkaassa laskusuhdanteessa on mielenkiintoista selvittää alalla toimivan yrityksen taloudellisen tilanteen kehitystä. Rakennusala on merkittävä työllistäjä Suomessa, joten asuntorakentamisen

taantuma vaikuttaa voimakkaasti koko Suomen taloustilanteeseen niin työttömien määrän lisääntymisenä kuin verotulojen määrän laskemisena. Asuntorakennusosalalla toimivan yrityksen taloudellisen aseman analysointi on ajankohdainen sekä merkityksellinen aihe yhteiskunnallisesti.

Opinnäytetyö rakentuu aiheeseen pohjastavaan teoriaosuuteen, jonka selvittämisen myötä avautuu tilinpäätösanalyysiin perusteet ja siitä saatava hyöty. Opinnäytetyön tarkoituksena on analysoidun teoria-aineiston pohjalta selvittää yritys x:n taloudellinen tilanne. Opinnäytetyön tutkimustietoa voivat hyödyntää esimerkiksi vastaavan toimialan yritykset suunnitellessaan toiminnan strategiaa tai vertaillaessaan omaa asemaa suhteessa kilpailevaan yritykseen.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET

2.1 Työn tausta, tavoite ja opinnäytetyöongelma

Lähtökohtana yritystoiminnalle on kannattava liiketoiminta ja sen kehittäminen. Muuttuvan maailmantilanteen aiheuttamat haasteet lisäävät yrityksissä jatkuvan kehityksen tarvetta. Yritysten tulisi pyrkiä vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin pitääkseen toiminnan kilpailukykyisenä. Suomen talouden taantuma on vaikuttanut merkittävästi rakennusalan ahdinkoon ajautumisessa. Opinnäytetyössä syvennytään rakennusosalalla, tarkemmin asuntorakentamisessa toimivan yritys x:n taloudelliseen tilanteeseen tilinpäätösanalyysiä hyödyntämällä. Tutkimuksen pohjana ovat yritys x:n tilinpäätöstiedot, joiden mukaan yrityksen talous on onnistuttu pitämään kunnossa. Tämä aiheuttaa selkeän ristiriidan yleisesti asuntorakentamisen alalla vallitsevaan huonoon taloustilanteeseen.

Opinnäytetyön tavoitteena on pyrkiä vastaamaan kysymykseen, mikä on yritys x:n taloudellinen tilanne ja selvittää mitä tilinpäätösanalyysissä käsitellyt talouden tunnusluvut tarkoittavat. Tilinpäätösanalyysistä saatava tieto kuvaa,

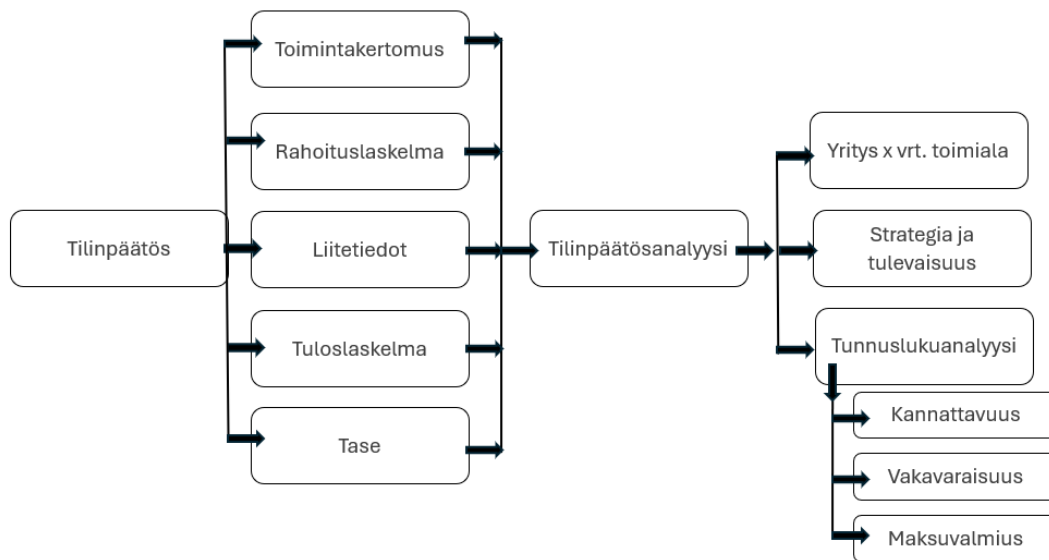
kuinka yritys x:n taloudellinen tilanne on kehittynyt kolmen viimeisen vuoden aikana ja mikä on yrityksen taloudellinen tilanne viimeisimmän tilinpäätöksen tietojen mukaan. Opinnäytetyössä selvitetään mitä talouden kehityksen ennusteista ja niiden vaikutuksista rakennusalaan voidaan päätellä yritys x:n tulevaisuuden näkymistä suhteessa tilinpäätösanalyysiin pohjautuviin tietoihin. Rakennusallalla vallitsevan haasteellisen taloustilanteen näkökulmasta verrataan yritys x:n toiminnan tunnuslukuja rakennusalan yleiseen taloustilanteeseen.

2.2 Teoreettinen viitekehys

Opinnäytetyön tutkimuksen pohjalta koostetun tiedon tulee pohjautua aiheeseen liittyvään tietovarantoon eli teoriaan. Onnistuneeseen teoratiedon määrittämiseen tarvitaan perehtymistä aiemmin aiheesta suoritettuihin tutkimuksiin, näin saadaan tärkeää tietoa, kuten mittareita ja tutkimustuloksia hyödynnettäväksi oman tutkimuksen tekemisessä. Oikean tiedon yhdistäminen omaan tutkimukseen lisäävät oman tutkimuksen tieteellistä merkitystä. Teoreettisen viitekehysten määrittelyssä tulee tarkkaan valita ne teoriat, joita opinnäytetyössä tullaan hyödyntämään, sillä teoratiedon on selkeästi liityttävä käsiteltävään asiaan. Teoreettisen viitekehysten tarkoituksena on määrittellä opinnäytetyön perusta, joka luo selkeän ja ymmärrettävän käsityksen käsiteltävästä aiheesta. (Kananen, 2015b, s.18, 28; Kananen, 2015d, s. 32.)

Opinnäytetyön keskeinen teoreettinen viitekehys muodostuu tilinpäätöksen ja tilinpäätösanalyysin teoriasta ja termistöstä. Tilinpäätöstä voidaan pitää pääkäsitteenä ja sen merkityksen sekä sisältämien alakäsitteiden ymmärtämisen myötä saadaan rakennettua tarkempaa tietoa yrityksen taloudellisesta tilanteesta tilinpäätösanalyysin avulla. Analysoimalla tilinpäätöstietoa saadaan selvitettyä yrityksen keskeisimmät tunnusluvut, joiden avulla kuvataan yrityksen nykyinen taloustilanne, ennakoitaan toiminnan tulevaisuutta sekä mahdollistetaan vertaaminen toimialan yleiseen taloustilanteeseen. Viitekehysten sisältämien käsitteiden merkityksen ymmärtäminen mahdollistaa yritystoiminnan taloudellisen tilanteen määrittämisen edellytykset sekä analyysin tuottaman

tiedon hyödyntäminen erilaisiin käyttötarkoituksiin. Teoreettinen viitekehys esitettyä kuviossa 1.

Kuvio 1. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys.

Aihekokonaisuuden hahmottamiseksi opinnäytetyön alkuosassa käsitellään teoriatietoon pohjautuen tilinpäätöstä ja sille asetettuja vaatimuksia case- yrityksessä x sekä tilinpäätöksen pohjalta suoritettavaa analyysiä. Tähän liittyen teoreettinen viitekehys koostuu käsiteltävään aiheeseen liittyvästä kirjallisuudesta, lainsäädännöstä sekä yritys x:n tilinpäätöstiedoista. Vaikka analyysi pohjautuu yksittäisen yrityksen taloustietoihin, on kokonaisuuden kannalta tärkeää ymmärtää mitä tilinpäätöksellä tarkoitetaan sekä mitä vaatimuksia sille on yleisesti asetettu. Teoriaosuus koostuu edellä kuvattujen teemojen taustojen avaamisesta sekä aiheeseen sisältyvien termien määrittämisestä teoreettisesta näkökulmasta.

Teoriaosuuden jälkeen paneudutaan ratkaisemaan opinnäytetyöongelmaa, eli yritys x:n taloudellisen tilanteen arviointia tilinpäätösanalyysin muodossa, määriteltyyn teoreettiseen viitekehukseen pohjautuen. Tutkimusongelman tuloksista tehdään case- yrityksen tulevaisuuden näkymistä johtopäätökset sekä verrataan saatuja tuloksi toimialalla vallitsevaan yleiseen taloustilanteeseen.

Opinnäytetyö rakentuu selkeään aiheen määrittämään teoriaan, jonka pohjalta tutkimusluonteisesti suoritetaan case- yritys x:n tilinpäätösanalyysi. Näistä saatujen tietojen perusteella tehdään johtopäätökset tutkimuksen tuloksista.

2.3 Käytetyt menetelmät

Esitetyn tutkimusongelman selvittämiseksi tulee määrittää sille sopiva tutkimusmenetelmä (Kananen, 2013a, s. 22). Valitun tutkimusmenetelmän avulla saadaan tuotettua oikeaa tietoa sen analysoimista varten, joten on tärkeää löytää parhaiten tutkimusta tukeva menetelmä. Tutkimusmenetelmät voidaan karkeasti jaotella kahteen määritelmään, nämä ovat laadullinen eli kvalitatiivinen ja määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus. Edellä mainitut tutkimusmenetelmät eivät ole vastakkaisia tai toisiaan pois sulkevia, samaa ongelmaa ratkaistaessa. Kvalitatiivisen tutkimuksen voidaan katsoa olevan pohjana kvantitatiiviselle tutkimukselle. (Kananen, 2013 c, s. 12, 15.)

Uusissa ilmiöissä, joista löytyy ennalta vähän tietoa ja olemassa olevia teorioita, laadullinen menetelmä tukee tutkimusta parhaiten. Kvalitatiivinen tutkimus selvittää ilmiön ja siitä koostuvat tekijät sekä niiden vaikutuksen toisiinsa. (Kananen, 2013 c, s. 12.) Laadullinen tutkimus on empiiristä eli se pohjautuu erilaisiin aineistoihin ja niiden analyysihin. Teoriaa esitetään jäsennellysti, pohjautuen aiempiin tutkimuksiin aiheista. (Juhila, n.d.) Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään ilmiöitä, joiden selittämiseksi kerätään aineistoja tekstin, kuvien ja dokumenttien muodossa (Kananen, 2013a, s. 26–27).

Kvantitatiivista tutkimusta toteuttaessa tulee tuntea tutkittava ilmiö entuudestaan eli tietää millä tekijöillä on vaikutusta ilmiöön. Näiden tekijöiden tunteminen on määrällisen tutkimuksen toteuttamisen edellytys. (Kananen, 2013 c, s. 12.) Määrällinen tutkimus pohjautuu teoriaan, eli tietoon tutkittavasta tapauksesta ja suuntautuu sitä kautta käytäntöön. Tutkittava ilmiö tulee määrittää riittävän selkeästi, että sen mittaaminen on mahdollista kvantitatiivisella

tutkimuksella. Tutkimustuloksina saadaan lukuaineistoa, joiden pohjalta tehdään tekstin sijaan laskelmia. (Kananen, 2013a, s. 26–27.)

Tutkimuksen lähestymistapojen perusjaottelun pohjautuessa kvalitatiiviseen ja kvantitatiiviseen tutkimukseen voidaan case-tutkimusta pitää tutkimusstrategiana. Case- tutkimus on usein monimenetelmäinen, jossa yhdistetään laadullista sekä määrällistä tutkimusta. Sen tarkoituksena on luoda syvälinen ja laaja-alainen käsitys yhdestä tutkimuskohteena olevasta tapauksesta. (Kananen, 2015d, s. 67, 76.) Case- tutkimuksen ominaisuutena on tutkimustuloksen yksilöllisyys, eli tutkitun tapauksen tulokset eivät ole yleistettävissä (Kananen, 2013a, s. 28). Opinnäytetyönongelma muodostaa tapaustutkimukselle ominaiset piirteet eli yksittäisen tutkimuskohteen määrittäminen ja tuloksien yksilöinti.

Tapaustutkimukselle ominaisesti opinnäytetyössä on yhdistetty eri menetelmiä tarkan, analyttisen ja teoreettisen tutkimustuloksen aikaansaamiseksi. Luodakseni mahdollisimman ymmärrettävän käsityksen tilinpäätösanalyysistä, kvalitatiivista tutkimusta on hyödynnetty teoriaosuudessa. Laadullinen tutkimus luo pohjan uusille teorioille ja malleille sekä mahdollistaa syvälinen näkemysten toteuttamisen (Kananen, 2013 c, s.16). Käsittelyn aiheen esittäminen teoriassa, ennen syventymistä case yrityksen tilinpäätöstietoihin, auttaa hahmottamaan työn empiirisen osion.

Kvalitatiivista tutkimusta seuraava lähestymistapa on kvantitatiivinen tutkimus, jolle opinnäytetyön pääpaino asettuu. Määrällistä tutkimusta toteuttamalla aiheesta kerätty aineisto, eli tilinpäätöstiedot käsitellään tilastotieteen analyysimenetelmiä käyttäen ja niiden tulkinta tapahtuu tarkkoja sääntöjä noudattaen. Oikeiden päätelmien syntymiseksi määrällisessä tutkimuksessa ei ole tilaa kirjoittajan omalle tulkinnalle. (Kananen, 2013 c, s.20.) Määrällisen tutkimuksen keinoin saadut tutkimustulokset esitetään yleensä taulukkomuodossa ja kaarina tai erilaisina tilastollisina tunnuslukuina (Kananen, 2015d, s. 75). Kvantitatiivisen tutkimuksen merkitys näyttäytyy aineiston käsittelemisessä tunnuslukuanalyysissä.

2.4 Käytetty aineisto

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa aineistona voidaan käyttää tilastoja, rekistereitä tai tietokantoja. Valmis aineisto on hyödynnettävissä erityisesti juuri yksittäistä tapausta tutkittaessa. (Kananen, 2015d, s. 74.) Opinnäytetyössä tutkimusongelman ratkaisemiseksi aineistona käytetään case- yrityksen tilinpäätöstietoja vuodelta 2023. Case- yrityksen tilinpäätöstiedot ovat julkisia asiakirjoja ja saatavilla yrityksen nettisivuilta. Valmista aineistoa voidaan hyödyntää itse kerätyn aineiston vertailutietona sekä oman tukinnan vahvistamisen tukena (Kananen, 2015d, s. 74).

Tutkimusongelman aiheeseen liittyvän teorian tiedon avulla saadaan toteutettua tilinpäätösanalyysi eli yritys x:n tilinpäätöstietojen tulkitsemista vahvistetaan olemassa olevalla teorian tiedolla. Opinnäytetyön toteuttamisessa teoria aineistona on käytetty kirjanpitolakia, ajankohtaisia ja aihetta käsitteleviä artikkeleita sekä kirjallisuutta. Teorian tiedon ajantasaisuuden ja virheettömyyden varmistamiseksi tiedot on etsitty monipuolisesti eri lähteistä, huomioiden myös aiheeseen liittyvä englanninkielinen lähdemateriaalin. Yritys x:n tilinpäätöstiedot ovat julkisia asiakirjoja ja ne ovat saatavilla yrityksen nettisivuilta.

2.5 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä tuottamaan mahdollisimman luotettavaa tietoa. Luotettavuutta arvioidaan reliabiliteetin ja validiteetin näkökulmasta. (Kananen, 2011 c, s. 118.) Arvioidessa validiteettia ja reliabiliteettia yhdessä, voidaan mitata tutkimuksen kokonaisluotettavuutta. Tutkimuksen kokonaisluotettavuutta voidaan pitää hyvänä, kun mittaamisen satunnaisuus on vähäistä ja tutkimuksessa käytetty otos edustaa perusjoukkoa. (Vilkka, 2021, kohta määrällisen tutkimuksen arviointi.) Seuraavissa kappaleissa arvioin tutkimustulosten luotettavuutta ja pätevyyttä niille asetettujen edellytysten toteutumisen näkökulmasta suhteessa käytettyyn tutkimusmenetelmään.

2.5.1 Validiteetti

Arvioidessa opinnäytetyön validiteettia eli pätevyyttä, arvioidaan tutkimusmenetelmän tai siinä käytetyn mittarin kykyä mitata juuri sitä mitä tutkimuksella tarkoitetaan mitattavaksi. Validiteetti tulee huomioida jo tutkimuksen suunnitteluvaiheessa. Tämä edellyttää käytettävien mittareiden, aineiston keräämisen ja käsitteiden tarkkaa suunnittelua sekä tutkimusongelman kattavuutta. Määrällistä tutkimusta voidaan pitää pätevänä, kun teoreettinen ja operationaalinen määritelmä ovat yhtäpitäviä. (Vilkka, 2021, kohta määrällisen tutkimuksen arviointi.) Tutkimuksen kohteena olevan yrityksen tilinpäätöstietojen analysointi tapahtuu laskentakaavoja käyttämällä, niistä saatuja lukuja verrataan yleisiin ohjearvoihin ja teoriapohjaan. Validiteetin toteutumista vahvistaa tutkimuksen toteutustapa. Opinnäytetyössä teoreettinen käsite yhdistyy yrityksen tilinpäätöstiedoista mitattaviin tunnuslukuihin eli operationaalinen määritelmä vastaa teoriaa.

Laadullisen tutkimuksen näkökulmasta tutkimustulosten yleistettävyyttä arvioidessa tutkimusta voidaan pitää yleistettävänä ja pätevänä kun tutkimustulokset vastaavat tutkimukselle asetettuja päämääriä ja tutkimuskohdetta (Vilkka, 2021, kohta laadullisen tutkimuksen arviointi). Tilinpäätösanalyysi pohjautuu useista lähteistä koostettuun teorian tietoon, joka avaa analyysin merkitystä. Tilinpäätösanalyysin tulokset vastaavat tavoitetta case- yrityksen taloudellisen tilanteen arvioinnista. Tulosten tulkinta tapahtuu teorian tiedon ja analysoitujen tulosten yhdistämisestä.

2.5.2 Reliabiliteetti

Tutkimuksen luotettavuuden arviointi eli reliabiliteetti kuvaa tutkimuksen tulosten tarkkuutta, eli sitä voiko tulokset olla toistettavissa. Tulokset eivät saa myöskään olla sattumanvaraisia. Käytännössä tämä tarkoittaa, että mittaustulosta voidaan pitää määrällisessä tutkimuksessa luotettavana, jos mittaustulos samaan kohteeseen on riippumaton mittauksen suorittaneesta henkilöstä. (Vilkka, 2021, kohta määrällisen tutkimuksen arviointi.) Opinnäytetyössä tarkoituksena on selvittää yrityksen taloudellinen tilanne, missä mittareina

toimivat kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta osoittavat tunnusluvut. Tunnusluvut muodostuvat sijoittamalla tilinpäätöksestä saadut luvut matemaattisiin kaavoihin, eli mittari ja mittauksen kohde on riippumaton ajankohdasta ja tutkimuksen suorittajasta. Tilinpäätöstiedot ja tunnuslukujen perusteena olevat kaavat ovat julkista tietoa, joka tekee tutkimusprosessista läpinäkyvän ja tukee sitenkin luotettavuutta.

Tutkimustulosten luotettavuuden arvioinnissa laadullista tutkimusmenetelmää käytettäessä tutkimusta voidaan pitää luotettavana, kun tulkittu materiaali on yhteensopivaa tutkimuskohteen kanssa, eikä epäolennaiset tai satunnaiset tekijät ole voineet vaikuttaa teorianmuodostukseen. (Vilka, 2021, kohta laadullisen tutkimuksen arviointi.) Teoriatiedon käytävyydessä olennaista on materiaalin ajantasaisuus. Opinnäytetyössä käytetty teoriatieto pohjautuu kirjallisuuteen ja aihetta käsitteleviin artikkeleihin sekä asiantuntijasivustoihin. Kirjanpitolaki toimii myös osana teoriatiedon muodostamista. Tiedon luotettavuuden takaamiseksi oleellista on tiedon analysointi useiden eri lähteiden pohjalta.

2.6 Case- yritys

Tilinpäätösanalyysin kohteena oleva yritys x on toiminut vuosikymmenien ajan omakotitalojen ja vapaa-ajan asuntojen rakentamisen alalla. Yritys toimii kansainvälisesti, sillä asuntorakentamisen tuotteita toimitetaan Suomen lisäksi ulkomaille. Yhtiömuoto on julkinen osakeyhtiö (Oyj). Julkisen osakeyhtiön on mahdollista listautua pörssiin, joka mahdollistaa osakkeiden julkisen myynnin ja ostamisen (Procountor, 2024). Kirjanpitolain (1336/1997) määritelmän mukaan yritys x:n kokoluokka on suuryritys. Kirjanpitolain 1 luvun 4 c §:n mukaan on kysymys suuryrityksestä silloin, kun päättyneellä sekä sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy tilinpäätöspäivänä vähintään kaksi kolmesta raja-arvosta. Nämä raja-arvot ovat taseen loppusumma on 20 000 000 euroa, liikevaihto on 40 000 000 euroa sekä tilikauden aikana palveluksessa olleiden henkilöiden keskimääräinen lukumäärä on 250 henkilöä. Taulukossa 1 yrityskokoluokkien määritelmä pohjautuen henkilöstön määrään, liikevaihtoon sekä taseeseen.

Taulukko 1. Eu:n komission määritelmä yritysluokista

	HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ	LIKEVAIHTO MEUR	TASE MEUR	
MIKROYRITYS	10	0,70	0,35	1 raja saa ylittyä
PIENI YRITYS	50	12,00	6,00	1 raja saa ylittyä
KESKISUURI YRITYS	249	39,99	19,99	1 raja saa ylittyä
SUURI YRITYS	250	40,00	20,00	2 rajaa saa ylittyä

3 TILINPÄÄTÖS

Lähtökohtana liiketoiminnalle on yleensä taloudellinen tarkoitus. Yrityksen tulisi pystyä toiminnallaan tuottamaan rahaa siten, että se riittää kattamaan olemassa olevat tarpeet. Toiminnasta saatavan tuoton pitäisi lisäksi turvata yrityksen toiminnan jatkuminen ja kehittyminen. Yritystoiminnan keskeinen ajatus on hyvin yksinkertainen, erilaisia tuotannontekijöitä hankkimalla saadaan aikaan asiakkaille myytäviä palveluita ja tuotteita. Myynti synnyttää yritykselle tuottoja, josta maksetaan kuluja. (Salmi, 2020, s. 20.)

Suomessa kaikki liike- ja ammattitoimintaa harjoittavat kuuluvat kirjanpitovelvollisuuden piiriin (Salmi, 2020, s. 20). Yritysten tekemää kirjanpitoa voidaan kuvata taloudellisten tapahtumien systemaattiseksi merkitsemisjärjestelmäksi. Kirjanpitoon kuuluvien taloudellisten tapahtumien eli liiketapahtumien määritelmä on lakiin pohjautuva. Kirjausten tekotapa, yhteenvedot, laskelmat ja selvitykset sisältyvät kirjanpitojärjestelmään. Kirjanpitolaki velvoittaa yrityksiä noudattamaan hyvää kirjanpito tapaa mikä tarkoittaa käytännössä vakiintuneita ja hyviä menettelytapoja. Kirjanpitoon pohjautuen toteuttavat raportit, tilinpäätös ja toimintakertomus ovat laajasti julkisia asiakirjoja. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.17.) Yritykset hyödyntävät taloudellisen tilanteen kuvaamisessa

tilinpäätöstä esimerkiksi veroilmoituksen tekemisessä, yritystoiminnan sopimuksia varten sekä rahoitusta haettaessa (Op, n.d.a).

Tilinpäätöksellä tarkoitetaan kirjanpitolaissa säädettyyn muotoon koostettua yhteenvetoa kirjanpidon sisältävistä taloudellisista tapahtumista. Tilinpäätös vaikuttaa merkittävästi yrityksen ulkoisen kuvan muodostumiseen. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.17.) Tilinpäätöksen on oltava valmis neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätöksessä noudatetaan suoritusperiaatetta, tilikaudelle kuuluvaksi kirjattava tulo tai meno ratkaistaan sen mukaan, mikä on tavaran tai palvelun luovutuspäivämäärä. (Taloushallintoliitto, n.d.) Tilinpäätös muodostetaan juoksevasta kirjanpidosta ja sen tulee noudattaa yleisiä tilinpäätösperiaatteita. (Salmi, 2020, s. 25.) Tilinpäätös voidaan laatia eri aikavälille, kuitenkin siten, että se kuvaa yrityksen viimeisimmän tilikauden tapahtumat. Tilinpäätöksen tulee sisältää siihen kuuluvien erien vastaava tieto edeltävältä tilikaudelta eli niin sanottu vertailutieto tilikausien vertailun helpottamiseksi. (Godfrey, n.d.)

3.1 Tilinpäätöksen sisältö

Tilinpäätöksen sisältö ja laatimisperiaatteet ovat tarkasti määritellyt kirjanpitolaissa, joka mahdollistaa tilinpäätösten keskinäisen vertailukelpoisuuden (Lindblad, 2021, s.28). Tilinpäätöksen sisällön määritelmä tulee kirjanpitolaista ja -asetuksista, tilinpäätöstä koskevista normeista sekä kirjanpitolautakunnan päätöksistä. (Salmi, 2020, s. 25.) Tilinpäätöksen sisältämät keskeisimmät osat ovat tuloslaskelma, tase, liitetiedot sekä rahoituslaskelma. Lisäksi suurilta kirjanpitovelvollisilta edellytetään toimintakertomuksen laatimista. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.23.) Näitä tilinpäätökseen kuuluvia osia käsitellään tarkemmin luvusta 3.2 alkaen.

Tilinpäätöksessä on esitettävä tieto viimeistä edelliseltä tilikaudelta taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä. Muutetut taseen, tuloslaskelman tai rahoituslaskelman erittelyt tulee oikaista, kuten myös käyttökelpoton vertailutieto. (Kirjanpitolaki 1336/1997, 3 luku 1 § 1 mom.) Tilinpäätös tulee päivätä ja

kirjanpitovelvollisen on se allekirjoitettava. Tilinpäätöksen allekirjoittajan esittäessä eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, on sitä koskeva lausuma sisällytettävä tilinpäätökseen hänen vaatimuksestaan. (Kirjanpitolaki 1336/1997, 3 luku 7 §.) Tilintarkastuskertomus on osa julkaistavaa tilinpäätöstä (Lindblad, 2021, s.32).

3.2 Tuloslaskelma

Yrityksen toiminnan tulosta tilikauden aikana kuvataan tuloslaskelmalla (Kallunki, 2022a, luku 2.2, kohta tuloslaskelma). Kirjanpitolain mukaan tilikausia voi alkaa mihin aikaan vuodesta hyvänsä, kunhan se on kestoaltaan 12 kuukautta (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.23). Lähtökohtaisesti tuloslaskelman tulee sisältää kaikki kaudella kirjatut tuotto- ja kuluerät, joiden erotus kertoo tilikaudelle syntyvän tuloksen tai vaihtoehtoisesti tappion. Laaja tuloslaskelma saadaan lisäämällä voittoon tai tappioon erät, jotka kirjataan suoraan omaan pääomaan. Nämä erät eivät sisälly voittoon tai tappioon. Lisäksi tuloslaskelmasta tulee käydä selville muita esitettäviä eriä, otsikkoja ja välisummia, jos ne vaikuttavat yrityksen taloudellisen tuloksen ymmärtämiseen. Tuloslaskelmassa on esitettävä tilikauden voiton tai tappion sekä laajan tuloksen jakautuminen vähemmistöomistajien ja emoyhtiön välisiin osuuksiin. (Kallunki, 2022a, luku 2.2, kohta tuloslaskelma.)

3.3 Tase

Tase kuvaa tilikauden lopussa kirjanpitovelvollisen vastuulla olevaa vieraan ja oman pääoman ehtoista rahoitusta ja niitä vastaavaa varallisuutta. (Leppiniemi & Kisanlahti, 2016, s. 23.) Toisin sanoen tase osoittaa yrityksen taloudellisen aseman tilinpäätöshetkellä. Lisäksi taseen yhteyteen tilinpäätöksen vaatimusten täyttämiseksi voidaan tarvita liitetietoja riittävän kuvan osoittamiseksi. Kirjanpitovelvolliset laativat taseen käyttäen samaa peruskaavaa. Pienempien kirjanpitovelvollisten on mahdollista laatia tase lyhyemmässä muodossa. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.53.)

3.3.1 Vastaavaa

Yrityksen varat ilmoitetaan taseen vastaavaa-puolella. Varojen esittäminen tapahtuu jaottelamalla ne pysyviin vastaaviin ja vaihtuviin vastaaviin. Pysyviä vastaavia ovat erät, joiden tarkoitus on tuottaa tuloa useana tilikautena. Pysyviin vastaaviin kuuluvia aineettomia hyödykkeitä ovat esimerkiksi yritystoimintaan kuuluvat kehittämismenot, aineettomat oikeudet sekä liikearvo. Aineellisia hyödykkeitä puolestaan ovat yrityksen toiminnan käytössä olevat maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat sekä koneet ja kalusto. Vastaavaa puolen vaihtuvien vastaavien vaihto-omaisuuteen kuuluvat myytäväksi tarkoitetut hyödykkeet. Nämä hyödykkeet voivat olla sellaisenaan tai jalostettuna. Aineet, tarvikkeet, keskeneräiset tuotteet sekä valmiit tuotteet kuuluvat kirjata vaihto-omaisuudeksi. Ominaista vaihtuviin vastaaviin kuuluvilla tuotteilla on tulo tuottaminen yhden tilikauden aikana. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.53.)

3.3.2 Vastattavaa

Taseen vastattavaa puolella ovat yrityksen pääomat. Se kuvaa kuinka yrityksen omaisuus on rahoitettu. Yrityksen pääomarakenteen saa selville erien rahamäärien keskinäisistä suhteista. Mitä suurempi oma pääoma yrityksellä on, sitä pienempi rahoitusriski yritykseen liittyy. Oma pääoma muodostuu eri lähteistä. Yrityksen omistajat voivat sijoittaa pääomaa, lisäksi yrityksen edeltävien ja viimeksi päättyneen tilikauden voitto tai tappio lisätään omaan pääomaan. Myös yrityksen hallussa pitämä omaisuus, kuten kiinteistöt synnyttävät omaa pääomaa. (Salmi, 2020, s. 68.) Yrityksen jakaessa osinko osakkeenomistajille, lasketaan yrityksen jakokelpoiset varat omasta pääomasta. Puolestaan vierasta pääomaa ovat yrityksen ottamat lainat luotonmyöntäjiltä, kuten myös ostovelat sekä muut mahdolliset velat. (Op, n.d.a)

3.4 Liitetiedot

Osana tilinpäätöstä ovat liitetiedot, joiden tarkoituksena on auttaa luomaan riittävä ja oikea kuva toiminnan tuloksesta sekä taloudellisesta tilanteesta.

Liitetiedoissa annetaan uutta tietoa selventämään tasetta ja tuloslaskelmaa. Näitä tietoja voivat olla esimerkiksi taseen ulkopuoliset veloitteet tai toimet kirjanpitovelvollisen lähipiirin kanssa. (Leppiniemi & Kaisanlahti, 2016, s. 23.) Vaatimukset liitetiedoista on lueteltu kirjanpitoasetuksessa sekä pien- ja mikroyritysten osalta tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista annetussa asetuksessa. Liitetietojen laajuuden ja sisällön määrittävät yrityksen koko sekä yritysmuoto. Mikroyritykselle riittävät liitetiedot ovat asetuksessa säädetyn mukaiset. Mikroyritystä suuremmilta yrityksiltä asetus edellyttää esittämään liitetiedoissa myös muut asiat, joiden voidaan katsoa olevan tarpeen oikean ja riittävän käsityksen muodostamiseksi. (Taloushallintoliitto, n.d.)

3.5 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma kuvaa varojen hankintaa ja niiden käyttöä, eli mistä rahaa on kertynyt ja mihin sitä on käytetty tilikauden aikana. Rahoituslaskelman laatimista edellytetään kuitenkin vain harvoilta kirjanpitovelvollisilta. Näitä ovat suuryritykset sekä yleisen edun kannalta merkitykselliset yhteisöt. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.39–40). Rahoituslaskelma tehdään rahavirtalaskelmana, siinä käsitellään tilikauden liiketoiminnan, investointien sekä rahoituksen rahan liikkuminen. Tämä edellyttää tilinpäätöksen suoriteperusteisten lukujen muuttamisen maksuperusteisiksi, kuten esimerkiksi liikevaihdossa huomioidaan myyntisaamisten määrässä tapahtunut muutos tai ostovelkojen muutoksen avulla yrityksestä ostoihin lähtenyt rahamäärä. Varaston muutos tai poistot eivät ole huomioitavia, sillä ne eivät vie yrityksestä rahaa ulos. (Vilkkumaa, 2010, 28–29.)

Rahoituslaskelma koostuu liiketoiminnan rahavirrasta, joka osoittaa kuinka paljon yrityksen liiketoiminta on tuottanut rahaa. Tästä summasta maksetaan takaisin niin oman pääoman sijoittajille, kuten myös vieras pääoma sekä mahdollisia tehtyjä investointeja. Investointien rahavirta näyttää yrityksen toimintaedellytysten takaamiseksi sijoittamien rahojen määrän ja kohteen. Investoinneilla yritys pyrkii ennakoimaan tulevaisuutta ja luomaan edellytykset toimia pitkällä aikavälillä. Tästä syystä investointien rahavirta on yleensä

miinusmerkkinen, sillä investointeihin tehtävä rahallinen panostus on suurempi kuin niiden kautta takaisin saatu. Rahavirtalaskelma puolestaan kuvaa kuinka yritys rahoittaa tekemänsä investoinnit. Siinä käydään läpi vieraan pääoman ja oman pääoman muutokset tilikaudella. (Vilkkumaa, 2010, s. 29.)

3.6 Toimintakertomus

Toimintakertomus ei ole osa tilinpäätöstä, mutta sitä koskevat laatimisen osalta vastaavanlaiset vaatimukset kuten tilinpäätöstä (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.40). Toimintakertomusta voidaan pitää vapaamuotoisena asiakirjana, joka sisältää sekä laissa ja muissa säännöksissä edellytetyt tiedot. Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksen tulee sisältää tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden aikana. Lisäksi toimintakertomuksen tulee suuntautua tulevaan ja siinä on esitettävä tilikauden päättymisen jälkeen arvio toiminnan kehittymisestä sekä selvitettävä tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuus. Toimintakertomuksen tulee olla yhteneväinen tilinpäätöksen kanssa. (Karttunen, 2014.)

3.7 Tilinpäätösvaatimukset case- yrityksessä

Kuten edelle mainittiin täyttää yritys x suuryrityksen määritelmän, tällöin myös tilinpäätöksen vaatimukset ovat laajemmat kuin esimerkiksi pienyrityksellä. Yritys x:n tilinpäätös koostuu tuloslaskelmasta, taseesta ja rahoituslaskelmasta sekä näiden liitetiedoista. Jokaisesta tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman erästä tulee olla vastaava tieto eli vertailutieto viimeistä edelliseltä tilikaudelta. Mikäli vertailutieto ei ole käyttökelpoinen tai jos tuloslaskelman, taseen tai rahoituslaskelman erittelyä on muutettu, tulee myös vertailutietoa oikaista mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tilinpäätökseen on liitettävä toimintakertomus. Tilinpäätöksen asiakirjojen on oltava selkeitä yhteneväisiä. (Kirjanpitolaki 1336/1997, 3 luku 1 §.)

4 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätösanalyysin tarkoitus on mitata yrityksen taloudellisia toimintaedellytyksiä, joita ovat kannattavuus, rahoitusasema ja kasvu (Salmi, 2020, s. 268). Tilinpäätösanalyysi on sekä yritykselle itselleen, mutta myös sidosryhmille hyödyllinen (Kallunki, 2022a, luku 1, kohta tilinpäätösanalyysin käyttökohteet). Sen voidaan katsoa olevan yhteydessä yrityksen strategiaan sekä auttaa luomaan käsitys yrityksen arvonmuodostuksesta (Ala-Risku, 2014). Päätöksen tekotilanteissa tarvitaan yrityksen taloudellisesta tilasta tarkka arvio, olipa kyse yrityksen sisällä tehtävistä ratkaisuista tai uuden sijoittajan löytymisestä. Tilinpäätösanalyysin perusteella saadaan selkeä käsitys yrityksen taloudellisesta kehityksestä sekä tulevaisuuden näkymistä. (Kallunki, 2022a, luku 1, kohta tilinpäätösanalyysin käyttökohteet.)

Tilinpäätös on hyvä pohja yrityksen taloudellisen tilanteen tarkemmalle analysoinnille (Vilkkumaa, 2010, s. 43). Tilinpäätösanalyysi eli tilinpäätöksen tulkinta selvittää yrityksen omistajille mitkä taloudelliset päätökset ovat olleet kannattavia. Lisäksi yrityksen on mahdollista seurata toimintansa kehittymistä ja tehdä strategisia päätöksiä analyysin pohjautuen. Verrattuna tilinpäätöksestä saataviin tietoihin antaa analyysi laajemman käsityksen, jota yritys voi hyödyntää investointien ja rahoituspäätösten teossa. (Ala-Risku, 2014.) Sijoittajille tilinpäätösanalyysin hyödyntäminen auttaa arvioimaan yrityksen tuottavuutta tulevaisuudessa, mikä auttaa ennakoimaan sijoituksen kannattavuutta (Kallunki, 2022a, luku 1, kohta tilinpäätösanalyysin käyttökohteet).

Arvioidessa yrityksen luottoriskiä, vieraan pääoman sijoittajat sekä muut velkojat hyödyntävät yksinomaan tilinpäätösanalyysin antamia tietoja (Kallunki, 2022a, luku 1, kohta tilinpäätösanalyysin käyttökohteet). Tilinpäätösanalyysillä voidaan muodostaa kilpailuetua muihin saman toimialan yrityksiin, sillä tilinpäätöksen vertailutiedot ovat samat. Tulee kuitenkin huomioida, että harkinnanvaraisuudella ja epätarkkuudella voi olla epäsuotuisa vaikutus analyysin informaatioarvoon. (Ala-Risku, 2014.)

Tilinpäätös koostuu numeerisesta informaatiosta. Tilinpäätöksen sisältävien asiakirjojen antama tieto ei yksistään riitä tehokkaaseen tilinpäätöstietojen hyödyntämiseen päätöksenteossa. Numeerinen aineisto tulee tiivistää ja analysoida oikein, että sen pohjalta tehtävät johtopäätökset perustuvat yrityksen todelliseen taloudelliseen tilanteeseen. Tilinpäätöksestä saatava informaatio tulee tiivistää tunnusluvuiksi. Tunnuskuluanalyysi voidaan määrittää osaksi tilinpäätösanalyysiä. Tilinpäätösanalyysiin tulisi kuulua myös yrityksen strategian ja tulevaisuuden näkymien analysointi. Tilinpäätösanalyysi koostuu numeerisen ja ei-numeerisen aineiston avulla analysoidusta toteutuneesta ja tulevasta taloudellisesta tilasta. (Kallunki, 2014b, s. 202.)

Tilinpäätösanalyysin tekniikoita ovat aikasarja- ja poikkileikkausanalyysit. Poikkileikkausanalyysissä eri yritysten tunnuslukuja vertaillaan samalla ajanjaksolla (Kallunki, 2022a, luku 3.1, kohta 3.1.1 Taloudellinen lisäarvo). Yritys x:n tilinpäätösanalyysissä käytetään aikasarja-analyysimenetelmää, jossa yhden yrityksen tunnuslukuja verrataan eri vuosien välillä. Analyysissä on oleellista saada käsitys yrityksen pitkän aikavälin taloudellisesta tilasta, sillä vain yhden tilikauden tunnusluvut eivät välttämättä vastaa yrityksen todellista taloudellista tilannetta. Aikasarja-analyysillä saadaan kuvattua esimerkiksi yrityksen kateprosenttien tai velkaisuuden kehittymistä mahdollisimman todenmukaisesti. (Kallunki, 2022a, luku 3.1, kohta 3.1.1 Taloudellinen lisäarvo.)

Yrityksen kannattavuuden tulkitsemisessa on syytä huomioida yksittäisen tilikauden tulos suhteessa pitkän aikavälin kannattavuuteen. Esimerkiksi yksi poikkeuksellisen huono tilikausi voi antaa väärän käsityksen pitkän aikavälin kannattavuudesta. Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat yleensä suhteellisen vahvasti yrityksen taloudelliseen tilaan. Tällöin on hyvä kiinnittää huomiota yrityksen taloudellisen tilan arvioinnissa myös edeltäviin tilikausiin. Yrityksen tekemien strategisten päätösten vaikuttavuutta saadaan tutkittua aikasarja-analyysillä. Sitä käytetään myös tilinpäätöstietojen ennustamisessa. (Kallunki, 2022a, luku 3.1, kohta 3.1.1 Taloudellinen lisäarvo.)

4.1 Tunnuslukuanalyysi

Tilinpäätösanalyysi koostuu lähes kokonaan tunnuslukujen pohjalta koostetun informaation yhteenvedosta (Salmi, 2020, s. 268). Tilinpäätösanalyysissä kuvataan yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta. Näitä kolmea tunnuslukua on perinteisesti pidetty yritystoiminnan kannattavuuden mittareina. (Vilkkumaa, 2010, s. 29.) Tunnusluku on yksittäinen tilinpäätöksestä saadun tiedon kooste. Tunnuslukuja hyödyntämällä onnistuu myös erikokoisten yritysten vertaaminen keskenään, sillä yleensä tunnusluku lasketaan suhdannelukuna. Tunnuslukuanalyysissä lasketaan valittuja tunnuslukuja eri kausien välillä vertailukelpoisesta tuloslaskelmasta sekä taseesta. Tarvittaessa myös rahavirtalaskelman hyödyntäminen on mahdollista. (Salmi, 2020, s. 264.)

4.1.1 Kannattavuus

Kannattavuuden ehdottomana mittarina on yrityksen tulos (Kaisanlahti ym., 2021, s.181). Kannattavuudella tarkoitetaan sitä, että yrityksen liikevaihto on suurempi kuin kulut vastaavalla ajanjaksolla, eli yritykselle tulee rahaa enemmän kuin sitä menee (Vilkkumaa, 2010, s. 44). Yritystoiminnan lähtökohtana on olla kannattavaa, jolloin saadaan pidettyä huoli myös maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta. Tilinpäätösperusteisesti kannattavuutta mitatessa käytetään kahta suhteellisen mittarin ryhmää. Mitatessa kannattavuutta voittoprosenteilla, suhteutetaan yrityksen tulos liikevaihtoon. Se on yritysten välisen vertailun kannalta heikompi, mutta johtaa kuitenkin kohtuullisen hyvään laskentatarkkuuteen. Toinen käytettävä mittari on pääoman tuotto prosentti, joka on vaateliias ja palvelee useita käyttötarkoituksia, mutta on kuitenkin laskennallisesti epätarkempi. (Kaisanlahti ym., 2021, s.182.)

Laskettaessa voittoprosentti- tunnuslukua jaetaan tulosta kuvaava jäämä liikevaihdolla. Se voidaan laskea käyttökateprosenttina, liikevoittoprosenttina, sekä nettotulosprosenttina. Liikevoitto on yritykselle jäävä osuus, kun kaikesta yritykselle tulleesta rahasta eli liikevaihdosta vähennetään kaikki toiminnan kulut ja investointien poistot. Liikevoitosta maksetaan yleensä vielä vieraan

pääoman kulut sekä tulovero. Voittoprosentin voidaan ajatella kuvaavan yksinkertaistetusti, kuinka monta tulossenttiä yhdestä eurosta jää yrityksen käyttöön. Voittoprosentti-tunnusluku on parhaimmillaan yhden yrityksen kehittymisen seuraamisessa. Tunnusluvun muuttuminen eri tilikausien välillä viestii kannattavuuden muutoksesta tai yrityksen tekemien muutosten vaikutuksesta. (Kaisanlahti ym., 2021, s.182; Vilkkumaa, 2010, s. 47.)

Käyttökate- ja nettotulosprosentin arvioinneissa ei ole käytettävissä samantyyppistä arviointitaulukkoa kuten useimmille muille tunnusluvuille. Näiden arviointikriteerejä ja vertailukelpoisuutta käsitellään tarkemmin yritys x:n tilinpäätösanalyysi-kappaleessa 5. Taulukossa 2 esitetty liikevoittoprosentin arviointikriteerit.

- Käyttökateprosentti= $\text{käyttökate} / \text{liikevaihto} * 100$
- Nettotulosprosentti= $\text{tilikauden voitto} / \text{liikevaihto} * 100$
- Liikevoittoprosentti= $\text{liikevoitto} / \text{liikevaihto} * 100$

Taulukko 2. Liikevoittoprosentin arviointikriteerit (Yritystutkimus, 2017, s. 65)

Arviointi	Liikevoittoprosentti (%)
Hyvä	yli 10,0
Tyydyttävä	5,0–10,0
Heikko	alle 5,00

Kannattavuuden laskennassa pääoman tuotto prosenttia käytettäessä saadaan selville niin sanottu vuosikorko, jonka yritys tuottaa toiminnallaan yritykseen kiinnittämälle pääomalle. Pääoman tuotto prosenttia tarkastellessa voidaan käyttää eri jakajia riippuen siitä, kenen kannalta tulontuottamiskykyä halutaan tarkastella. Tarkastelu voi tapahtua pääoman sijoittajan, oman tai vieraan pääoman sijoittajien tai kansantalouden näkökulmasta. Pääoman tuotto prosenttia laskettaessa jaetaan tilikauden aikana syntynyt voitto yrityksellä käytössä olleella pääoman määrällä. (Kaisanlahti ym., 2021, s. 183–184.) Taulukossa 3 esitettynä ohjearvot pääoman tuotto prosenttin arvioimiseksi.

- Pääoman tuotto prosentti= $\text{voitto} + \text{rahoituskulut} + \text{verot} / \text{pääoma} * 100$

Taulukko 3. Pääoman tuotto-%:n arviointikriteerit (Yritystutkimus, 2017, s. 67)

Arviointi	Pääoman tuotto-%:n (%)
Hyvä	yli 10,0
Tyydyttävä	5,0–10,0
Heikko	alle 5,00

Oman pääoman tuotto-%:lla osoitetaan, kuinka suuri tuotto omalla pääomalla on saatu tilikauden aikana. Oman pääoman yritykselle kerryttämää tuottoa voidaan verrata siihen mitä sijoituskohteet olisivat tuottaneet, mutta tällöin on huomioitava sijoittamiseen liittyvä riski. (Kaisanlahti ym., 2021, s. 184.) Oman pääoman tuotto-%:n on yrityksen omistajille ja sijoittajille yksi tärkeimmistä kannattavuutta kuvaavista mittareista, sillä se kuvaa yrityksen kykyä huolehtia omistajien siihen sijoittamasta pääomasta. Tuotto-%:n kuvaava omalle pääomalle kertyneen tuoton määrää tilikauden aikana. (Almasingh, 2024.)

Oman pääoman tuotto-%:n osoittajana oleva voitto on yleensä tilikauden korjattu voitto. Korjatulla voitolla tarkoitetaan voitosta vähennetyt poikkeukselliset erät ja vastaavasti voittoon lisätään poikkeukselliset kulut sekä vähennetään poikkeukselliset tuotot. Voitosta vähennetään myös tilinpäätössiirtojen, poistoeron ja verotusperusteisten varausten aiheuttamat muutokset. Tarvittaessa korjataan myös tulokseen vaikuttavien tuloverojen määrää. Jakajana toimiva oma pääoma on ainakin tilinpäätössiirroilla oikaistava taseen mukainen oma pääoma. Oman pääoma jakajaksi otetaan yleensä tilikauden alun sekä päättymisajan keskiarvo. Taseessa olevaan omaan pääomaan lisätään laskennallisella verolla vähennetty tilinpäätössiirtojen määrä sekä tarvittaessa voidaan tehdä myös muita oikaisuja. (Kaisanlahti ym., 2021, s. 184.) Taulukossa 4 havainnollistettu oman pääoman tuotto-%:n arviointikriteerit.

- Oman pääoman tuotto-%:n = $\frac{\text{voitto}}{\text{oma pääoma keskimäärin tilikaudella}} \cdot 100$

Taulukko 4. Oman pääoman tuotto-%n arviointikriteerit (Alma insights, 2024b)

Arviointi	Oman pääoman tuotto-% (%)
Hyvä	15,0–20,0
Tyydyttävä	10,0–15,0
Välttävä	5,0–10,0
Heikko	alle 5,00

Sijoitetun pääoman tuotto-%n saadaan kuvattua, kuinka suuri suhteellinen tuotto yrityksellä on siihen sijoitetulle pääomalle. Sijoitettu pääoma on tuottoa vaativaa, eli siinä on yhdistetty yrityksen omaa pääomaa sekä korollista vierasta pääomaa. Omalle pääomalle tuottoa saadaan osingon muodossa, mutta velkojien sijoittamalle pääomalle odotuksena on maksaa korkoa. (Vilkumaa, 2010, s. 47.) Tunnusluvun arvioimisessa verrataan sen saamaa arvoa mahdollisten sijoitusten tuottoon. Oman pääoman sijoittajalla on suurempi riski kuin vieraan pääoman sijoittajalla, joten omalle pääomalle odotettu tuotto vaatimus suurempi kuin vieraan pääoman sijoittajalle. (Kaisanlahti ym., 2021, s. 188.)

Tunnusluvun laskemisessa käytettävä osoittajan voitto muodostuu samalla tavalla kuten oma pääoman tuotto-%n laskemisessa käytettävä osoittaja. Voittoon lisättävät rahoituskulut ovat vieraan pääoman sijoittajan tuottoa, korkoja sekä muita mahdollisia vastaavia rahoitustuottoja tai provisiota. Laskentakaavan nimittäjän omaan pääomaan on syytä tehdä samat korjaukset, kuten oman pääoman tuotto-%n laskettaessa. Taseen vieraan pääoman määrästä puolestaan vähennetään korottomat erät sekä siirto- ja ostovelat. Sijoitetun pääoman tuottoa laskettaessa käytetään sijoitetusta pääomasta tilikauden keskiarvoa. (Kaisanlahti ym., 2021, s. 188.) Taulukossa 5 esitetty sijoitetun pääoman arvioimisessa käytettävät kriteerit.

- Sijoitetun pääoman tuotto-%n = $(\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}) / \text{sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella} * 100$

Taulukko 5. Sijoitetun pääoman tuotto-%:n arviointikriteerit (Alma insights, 2024b)

Arviointi	Sijoitetun pääoman tuotto-%:n (%)
Hyvä	10,0–15,0
Tyydyttävä	6,0–10,0
Välttävä	3,0–6,0
Heikko	alle 3,0

4.1.2 Vakavaraisuus

Arvioidessa yrityksen vakavaraisuutta arvioidaan yrityksen kykyä suoriutua pitkän aikavälin velvoitteista. Vakaavaraisella yrityksellä on terve rahoitusasema ja sen on tarvittaessa mahdollisuus saada paremmin uutta vierasta pääomaa, esimerkiksi investointeja varten. (Kaisanlahti ym., 2021, s. 208.) Vakaavaraisuudella tarkoitetaan yrityksen omien pääomien suhdetta kaikkeen käytössä olevaan pääoman määrään. Yrityksen oman pääoman määrän ollessa hyvällä tasolla, antaa se paremmat edellytykset toimia huonoina aikoina sekä tehdä itsenäisiä ratkaisuja. (Vilkkumaa, 2010, s. 29.) Mikäli yrityksen rahoitusrakenteen enemmistö koostuu vieraan pääoman määrästä, sitä huonompi on vakaavaraisuusaste. Heikko vakavaraisuus lisää yritykseen yhdistettävää rahoitusriskiä. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.162.)

Vakavaraisuuden arvioinnissa käytettävät tunnusluvut kuvaavat oman pääoman tai vieraan pääoman hallitsevuutta rahoitusrakenteessa. Nämä kolme vakavaraisuuden tunnuslukua ovat omavaraisuusaste, suhteellinen velkaantuneisuus ja gearing eli nettovelkaantumisaste. Tunnusluvut ovat johdettavissa toisistaan laskennallisesti ja ne muistuttavat toisiaan. (Kaisanlahti ym., 2021, s. 210.)

Vakavaraisuuden mittaamisessa käytettävä perusmittari on omavaraisuusaste (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.162). Omavaraisuusaste kuvaa pääomarakennetta koko yritystoiminnan näkökulmasta (Kallunki, 2022a, luku 3, kohta

omavaraisuusaste). Tällä mittarilla ilmaistaan prosentteina oma pääoma suhteutettuna kaikkeen pääomaan. Tämän tunnusluvun laskentakaavassa jakajana toimii taseen loppusumma eli koko pääoma. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.162.) Yrityksen mahdolliset ja merkittäväksi katsottavat ennakot vähennetään taseen loppusummasta. Omavaraisuusasteen käyttömahdollisuudet vakavaraisuutta arvioidessa ovat melko laajat ja se toimii hyvin myös eri toimialojen välisessä vertailussa. (Vilkkumaa, 2010, s. 50.) Taulukossa 6 esitetty omavaraisuusasteen arviointiasteikko.

- Omavaraisuusaste= oma pääoma/ taseen loppusumma- saadut ennakot*100

Taulukko 6. Omavaraisuusasteen arviointikriteeri (Yritystutkimus, 2017, s. 67)

Arviointi	Omavaraisuusaste (%)
Hyvä	yli 40,0
Tyydyttävä	20,0–40,0
Heikko	alle 20,0

Velkojen vaikutusta yrityksen toimintaan kuvataan suhteellisella velkaantuneisuudella (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.163). Suhteellinen velkaantuneisuus osoittaa kuinka paljon vierasta pääomaa on suhteessa yrityksen liikevaihtoon. Lisäksi tunnusluku kertoo tilikauden aikana liikevaihdosta velkojen maksumin käytettävän määrän. Korkea suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku kertoo yrityksen heikommasta tilasta. (Vilkkumaa, 2010, s. 50.) Tunnusluvun jaettavana olevat velat otetaan suoraan taseesta, missä on kuitenkin huomioitava vieraasta pääomasta tehtävät ennakkomaksujen vähennykset. Tunnusluku toimii parhaiten seurattessa yrityksen kehitystä tilikausien välillä tai samalla toimialalla toimivien yritysten kesken. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.163.) Se on myös melko helppoa selvittää mistä tahansa yrityksestä, sillä poistomenettelyjen erilaisuus tai tuotantovälineiden ikärakenne ei vaikuta tunnusluvun laskemiseen (Vilkkumaa, 2010, s. 51). Taulukossa 7 on esitetty tunnusluvun arvioimisessa käytettävä taulukko.

- Suhteellinen velkaantuneisuus= taseen velat/ liikevaihto*100

Taulukko 7. Suhteellisen velkaantuneisuuden arviointikriteeri (Yritystutkimus, 2017, s. 70)

Arviointi	Suhteellinen velkaantuneisuus (%)
Hyvä	alle 40,0
Tyydyttävä	40,0–80,0
Heikko	yli 80,0

Gearing eli nettovelkaantumisaste on yksi vakavaraisuuden mittari. Nettovelkaantumisaste osoittaa kuinka yrityksen varat riittävät korollisten velkojen maksuun ja kuinka sen jälkeen oma pääoma riittää vieraan pääoman maksamiseen. (Vilkkumaa, 2010, s. 51.) Korollisesta vieraasta pääomasta tulee vähentää rahat sekä yrityksen likvidit eli rahoitusarvopaperit, joilla yrityksen olisi mahdollista lyhentää velkojaan. Gearing- tunnusluku osoittaa nettovelan suhteen omaan pääomaan. Nettovelkaantumisasteen arvioinnissa tavoitearvona ja hyvänä sellaisena pidetään arvoa 1. Mikäli nettovelka on suuruudeltaan enintään omaa pääomaa vastaava eli 1 tai vähemmän, katsotaan yrityksen vakavaraisuuden olevan hyvällä tasolla. Tunnusluvun painuessa miinusmerkiseksi oman pääoman negatiivisuuden seurauksena, on vakavaraisuus luokituksestaan heikko. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.164.)

- Nettovelkaantumisaste= Korollinen vieras pääoma- rahat ja arvopaperi/ oma pääoma * 100

4.1.3 Maksuvalmius

Maksuvalmius on yrityksen maksukyvyyn mittari. Se kuvaa kuinka yritys suoriutuu jatkuvasti maksuvelvoitteista eli sillä osoitetaan yrityksen kyky hoitaa maksut ajallaan. Maksuvalmiuden selvittäminen tilinpäätöksestä ei ole kuitenkaan aivan yksiselitteistä, sillä tilikauden päättymispäivä yksinään ei kerro kuin juuri sen hetkisen tilanteen maksuvalmiudesta. Nopeastikin vaihtuvat tilanteet yrityksen rahavaroissa tekevät maksuvalmiuden mittaamisen haasteelliseksi. Esimerkiksi, jos yrityksen ostovelat eivät ole tyyppisimmillään, antaa se heti erilaisen tuloksen maksuvalmiudesta. Tilinpäätöksen avulla saadaan kuitenkin

jonkinlainen käsitys maksuvalmiudesta. Maksuvalmiuden tyypillisimmät tunnusluvut ovat quick ratio ja current ratio. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.164.)

Quick ratio kuvaa yrityksen kykyä suoriutua lyhytaikaisista veloistaan (Op, n.d.a). Tällä tarkoitetaan sitä, kuinka pitkälle yrityksen nopeasti rahaksi muutettavissa olevat varat, eli likvidit riittävät suoriutumaan lyhyen aikavälin veloista (Vilkkumaa, 2010, s. 48). Tunnusluvussa verrataan rahoitusomaisuuden määrää lyhytaikaisen vieraan pääoman määrään. Maksuvalmius arvioidaan hyväksi, kun rahoitusomaisuuden määrä on riittävä kattamaan lyhytaikaisen vieraan pääoman. Tunnuslukua laskettaessa lyhytaikaisesta vieraasta pääomasta vähennetään yleensä saadut ennakot. Niissä ei ole muiden velkojen tavoin takaisinmaksuvelvoitetta, vaan niitä voidaan pitää myyntitapahtuman ennakkointina. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.164.) Taulukossa 8 esitetty maksuvalmiutta kuvaavan quick ration ohjearvoja.

- Quick ratio= Rahoitusomaisuus/lyhytaikainen vieras pääoma

Taulukko 8. Quick ration ohjearvoja (Yritystutkimus, 2017, s. 75)

Arviointi	Quick ratio
Hyvä	yli 2
Tyydyttävä	0,5–1
Heikko	alle 0,5

Current ratio on hyvin samankaltainen kuin quick ratio, mutta siinä tarkastelujakso on pidempi (Kallunki, 2014b, s.125). Current ratio- tunnuslukua laskettaessa arvioidaan taseen rakenteen avulla yrityksen rahojen riittäminen juoksevien maksujen hoitamiseen. Rahoitusomaisuuden lisäksi vaihto-omaisuus otetaan huomioon laskennassa. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.165.) Tunnuslukua käytettäessä on huomioitava, että vaihto-omaisuuden realisointiarvo ei ole täysin varma. (Kallunki, 2014b, s.125.) Current ratio- tunnusluvun ohjearvot esitetty taulukossa 9.

- $\text{Current ratio} = \frac{\text{vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{lyhtyaikainen vieras pääoma}}$

Taulukko 9. Current ration ohjearvoja (Yritystutkimus, 2017, s. 75)

Arviointi	Current ratio
Hyvä	yli 2
Tyydyttävä	1–2
Heikko	alle 1

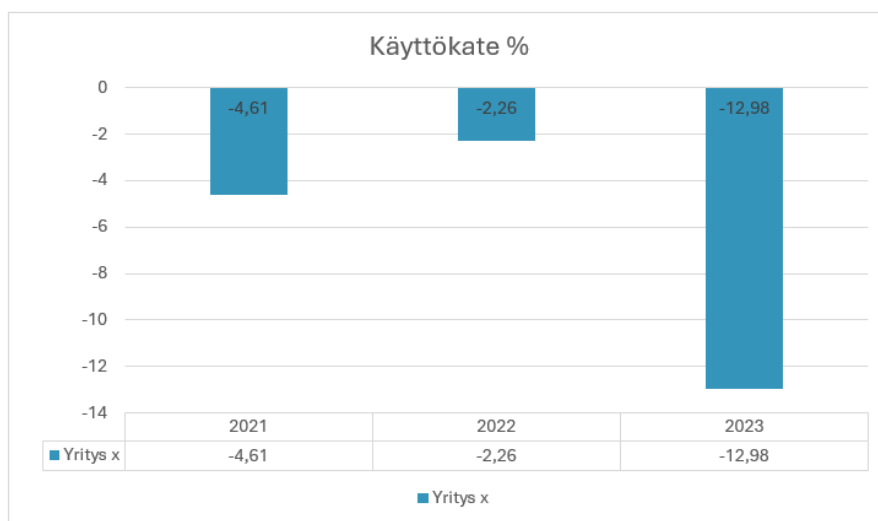
5 YRITYS X:N TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätökseen sekä siitä tehtävään analyysiin sisältyvien tietojen ja käsitteiden selventämisen jälkeen päästään vastaamaan tutkimusongelmaan, eli mikä on yritys x:n taloudellinen tilanne. Tilinpäätösanalyysi koostuu aiemmin opinnäytetyössä käsittelevistä tunnusluvuista, eli tunnuslukuanalyysistä sekä sen pohjalta koostetusta kirjallisesta analyysistä. Yritys x:n tunnuslukuja verrataan Suomen asuntorakentamisen toimialan yleisiin talouden tunnuslukuihin taloudellisen aseman hahmottamiseksi asuntorakentamisen alalla. Tilinpäätösanalyysissä on käytetty vuosien 2021–2023 tilinpäätöstietoja. Analysoimalla kolmen edeltävän vuoden tilinpäätöksiä saadaan analyysistä mahdollisimman ajankohtainen, kattava ja kokonaisuutta hyvin kuvaava.

5.1 Kannattavuus

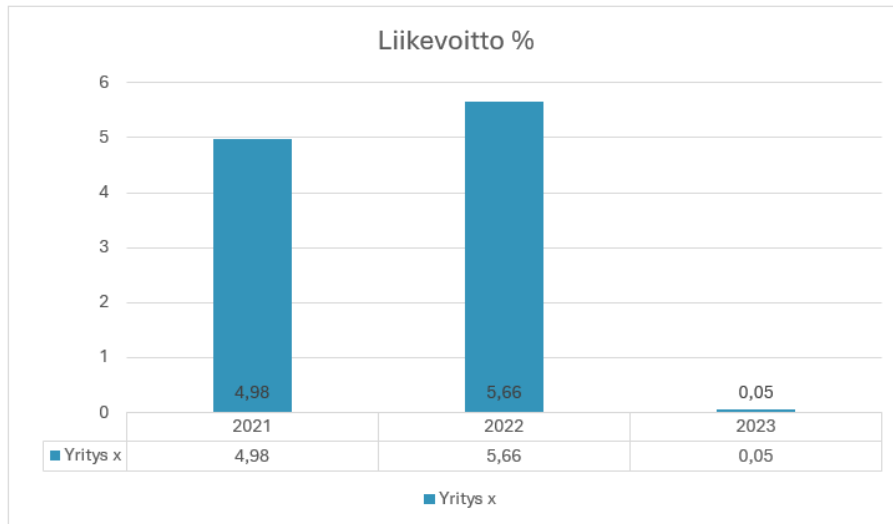
Kohdeyrityksen käyttökateprosentti on miinuksella koko tarkastelujakson ajan. Käyttökatteella kuvataan liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja, eli se osoittaa liikevaihdosta jäävän katteen määrän (Alma insights, 2024b). Käyttökateen muodostumiseen vaikuttavat poistot ja arvonalenemiset ovat yritys x:llä tarkastelujaksolla suurimmillaan vuonna 2023. Puolestaan liikevoiton määrä on pienentynyt vuodesta 2022 jopa -17 591,67 %, mikä

näkyvät myös käyttökateen voimakkaana laskuna. Toisin kuin monille tunnusluvuille, ei käyttökateprosentille ole selkeitä ohjearvoja, eikä sitä voida pitää saman toimialan sisälläkään täysin vertailukelpoisena. Käyttökateen suuntaa antavana vaihteluvälinä voidaan pitää toimialan mukaan 2 %–20 %. (Yritystutkimus, 2017, s. 64.) Tähän pohjautuen yritys x:n käyttökateprosenttia voidaan pitää hyvin heikkona. Käyttökate toimii siis vain kohde yrityksen tilikausien välisen kehityksen vertailussa, jota havainnollistetaan kuviossa 1.

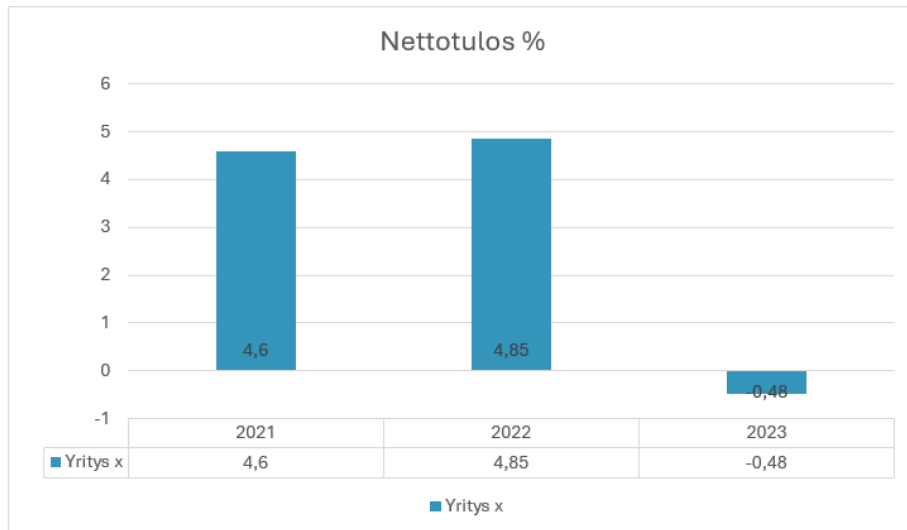
Kuvio 1. Yritys x:n käyttökateprosentti

Liikevoitto on tyypillisin voittoprosenttiin perustuva tunnusluku, joka kuvaa enemmänkin yrityksen toimintapolitiikkaa kuin sen kannattavuutta (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.160). Arviointiasteikolla tarkasteltuna yritys x:n liikevoittoprosentti vuonna 2022 on 5,66 % ja se on siten tyydyttävällä tasolla. Vuosien 2021 ja 2023 osalta lukema on heikko. Alhainen liikevoittoprosentti voi pohjautua yrityksen myyntistrategiaan. Yritys voi pyrkiä hyvään tulokseen suurella myyntivolyymilla, mutta pienikatteisella myynnillä tai päinvastoin, tehdä myyntiä vähemmän, mutta suuremmalla katteella. (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.160.) Tästä näkökulmasta tarkasteltuna yritys pyrkii myymään paljon, pienemmällä katteella. Liikevoiton toteutuminen esitetty kuviossa 2.

Kuvio 2. Yritys x:n liikevoittoprosentti

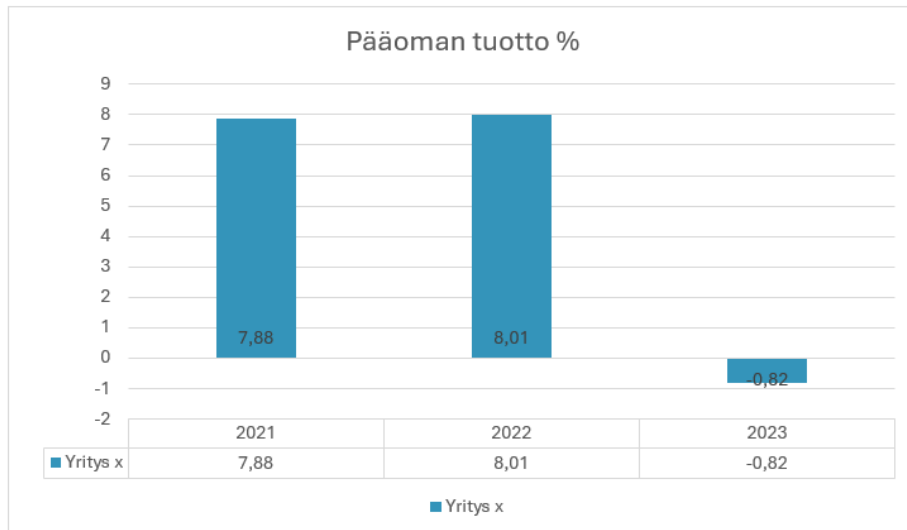
Nettotulosprosentilla kannattavuutta tarkastellessa tulisi tunnusluvun esittäytyä pitkällä aikavälillä positiivisena ollakseen toiminnan kannattavaa. Tällä kuvataan suoraan sitä prosenttimäärää, joka yritykselle jää liikevaihdosta. Nettotulosprosentin vertailukelpoisuutta heikentää yrityksen rahoitusrakenteen vaikutus tunnusluvun määräytymiseen. (Vilkkumaa, 2010, s. 51.) Kohdeyrityksen nettotulosprosentti on laskenut 4,37 prosenttia vuodesta 2022 uusimpaan tilinpäätöstietoon verrattuna. Kokonaisuutta tämän tunnusluvun osalta katsottuna, yritystoiminta on kannattavaa. Positiivisen nettotuloksen mukaan yrityksen liiketoiminta on riittänyt kattamaan lainojen korot sekä käyttöpääoman ja investointien omarahoituksen. Nettotulosprosentin tavoitetasoa määrittävät yrityksen voitonjako tavoitteet sekä oman pääoman tuottoprosentti. Oman pääoman tuottoprosentin ylittäessä 10 prosenttia on myös nettotulos omistajien näkökulmasta katsottuna tyydyttävä. (Alma insights, 2024b.) Nettotulosprosentti kuvattuna kuviossa 3.

Kuvio 3. Yritys x:n nettotulosprosentti

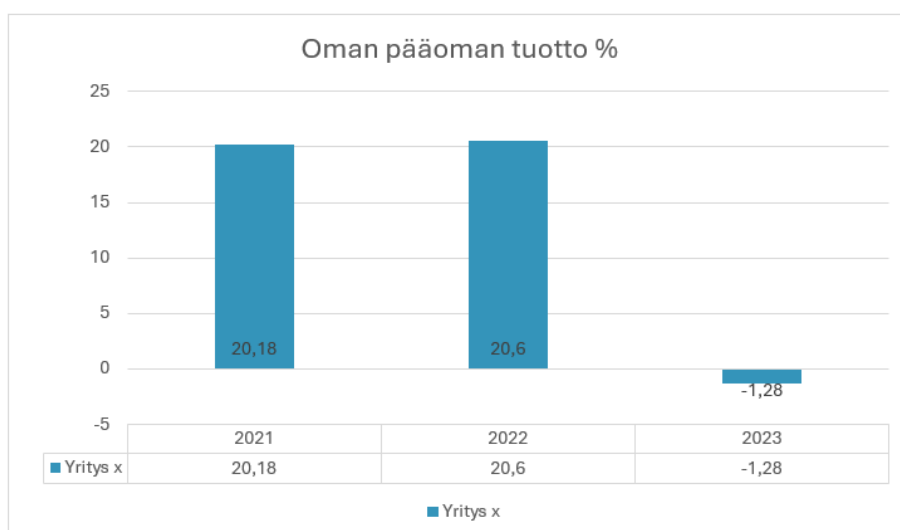
Pääoman tuotto prosentti kuvaa kuinka suuri tuoton määrä on kertynyt tilikauden aikana yritystoimintaan kiinnitetylle kokonaispääomalle. Kannattavan liiketoiminnan näkökulmasta yrityksen tärkeimpiä tehtäviä on lisäarvon tuottaminen sen kuluttamille tuotantotekijöille. Yritystoiminnan tuloksena tuotettu lisäarvo välittyy omistajille, rahoittajille sekä yhteiskunnalle. Tästä syystä pääoman tuotto prosenttien tarkastelu tapahtuu usein myös yhteiskunnallisesta näkökulmasta. (Alma insights, 2024b.) Yritys x on vuosien 2021–2022 tilinpäätöstietojen mukaan suuri työllistäjä ja verojen maksaja, tämä tarkoittaa, että yritystoiminnan vaikutus on yhteiskunnallisesti merkityksellistä.

Yritys x on onnistunut tilinpäätöstietojen mukaan vuosina 2021–2022 pääsemään tyydyttävälle tasolla, kun taas uusimman tilinpäätöksen mukaan vuoden 2023 pääoman tuotto prosentti on heikko. Pääoman tuotto prosenttien kehitys menee suhteessa yritys x:n tulokseen, joka laski vuodesta 2022 jopa -106,12 % vuoteen 2023 verrattuna. Vuoden 2023 suuret rahoituskulut ovat voineet vaikuttaa positiivisesti sen vuoden pääoman tuotto prosenttiin, sillä ne lisätään tulokseen tuottoa laskettaessa. Rahoituskulut ovat -171,43 % suuremmat vuonna 2023, kuin sitä vuotta edeltävässä tilinpäätöksessä, vaikka suhteellinen tulos on juuri päinvastainen. Rahoittajille on siis mennyt suuri osa tuotoista, eikä omistajille ole jäänyt kyseiseltä tilikaudelta mitään.

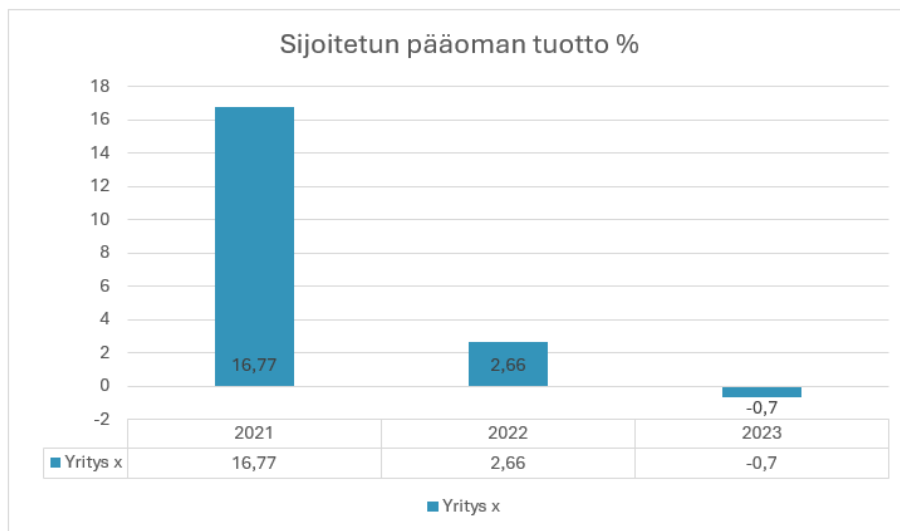
Kuvio 4. Yritys x:n pääoman tuotto prosentti

Oman pääoman tuotto prosentin jakajana käytetty keskimääräinen tilikaudella käytettävissä oleva oma pääoma antaa keskiarvon yrityksen saavuttaneelle tulokselle (Leppiniemi & Kykkänen, 2023, s.160). Yritys x:n oman pääoman tuotto prosentti on vuosien 2021–2022 ajan ollut erinomaisella tasolla. Tämä vahvistaa myös yksinään heikon nettotulosprosentin arvoa vahvemmmaksi. Myös tämän tunnusluvun kautta yrityksen kannattavuutta tarkasteltuna voidaan todeta tuloksen vaikuttavan suoraan oman pääoman tuottoon, sillä pienentynyt voiton määrä vuonna 2023 on heikentänyt yrityksen kannattavuutta. Yritys ei ole onnistunut tuottamaan voittoa omalle pääomalle vuonna 2023, mikä tarkoittaa, että yhtiöön sijoittaneet eivät ole saaneet sijoitukselleen tuottoa. Oman pääoman tuotto kuvattuna tarkastelujaksolla kuviossa 5.

Kuvio 5. Yritys x:n oman pääoman tuotto prosentti

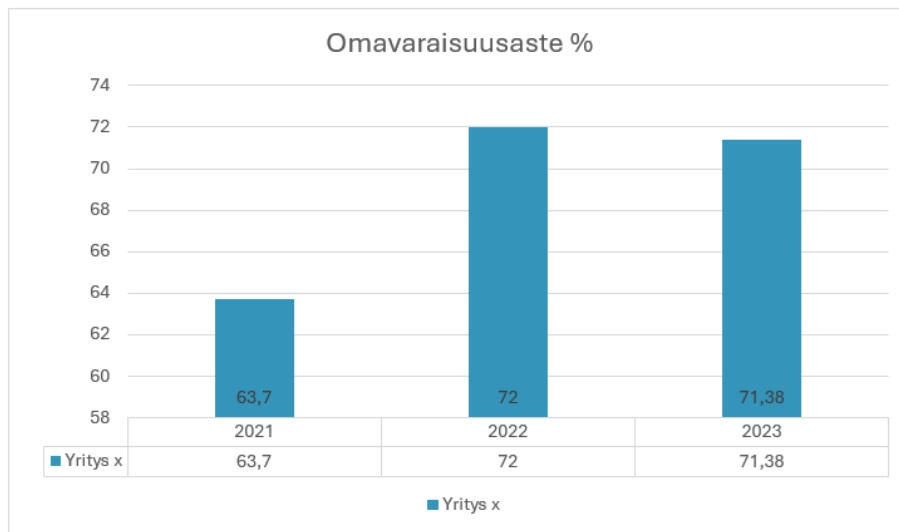
Kannattavuuden mittari sijoitetun pääoman tuotto prosentti osoittaa, että yritys x on pystynyt tuottamaan siihen sijoitetulle pääomalle tuottoa vuonna 2021 erinomaisen hyvin. Sijoitetun pääoman tuoton arviointikriteerin mukaan yli 15 % on erinomainen. Vuonna 2022 tuotto prosentti on laskenut tyydyttävälle tasolle ja edelleen vuonna 2023 tuotto prosentti painuu voimakkaasti tappiolliseksi, kuten myös yrityksen tulos. Tarkastelujakson aikana sijoitetun pääoman tuotto prosenttin vaihtelu on melko suurta, kuten kuviossa 6 on havainnollistettu.

Kuvio 6. Yritys x:n sijoitetun pääoma tuotto

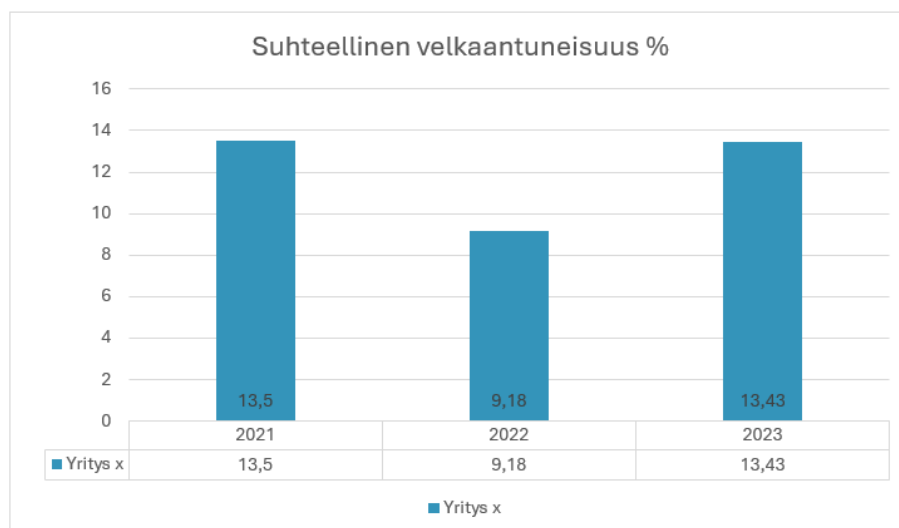
5.2 Vakavaraisuus

Vakavaraisuutta omavaraisuusasteella mitattuna voidaan yritys x:n katsoa olevan koko tarkastelujakson erinomaisella tasolla. Omavaraisuusasteen ohjearvoihin viitaten, mikäli omavaraisuus ylittää 40 % voidaan sitä pitää hyvänä. Vaikka yrityksen liikevaihto ja tulos on tippunut voimakkaasti edeltäneistä vuosista vuoteen 2023, voidaan sen todeta olevan vakaavarainen ja hyvä sietämään tappiota. Taseessa esitetyt yrityksen omat varat toimivat puskurina huonoja aikoja varten, kuten yritys x:n vuoden 2023 tilinpäätös osoittaa. Korkea omavaraisuusaste pienentää konkurssiriskiä ja kasvattaa yrityksen kantokykyä taloudellisesti huonojen aikojen läpi. Omavaraisuusaste kuviossa 7.

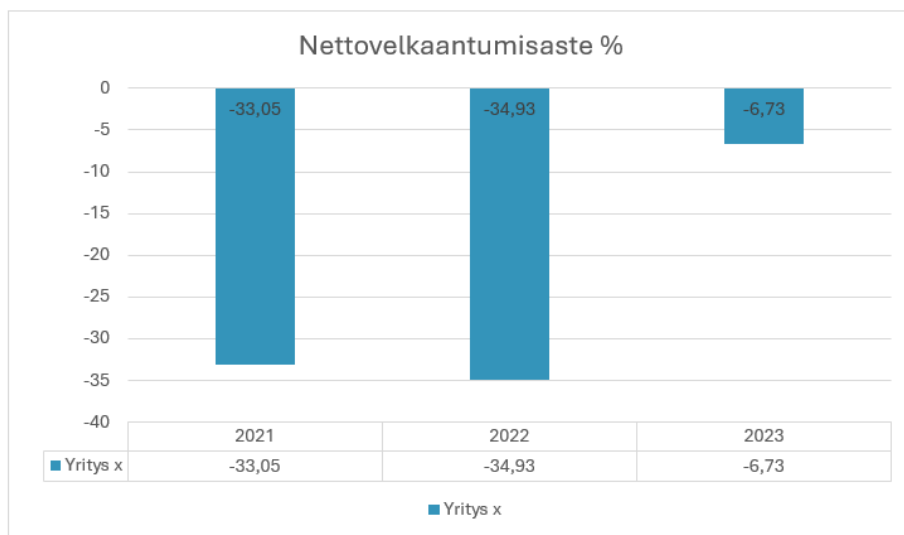
Kuvio 7. Yritys x:n omavaraisuusaste

Suhteellinen velkaantuneisuus eli velkojen määrä toiminnan laajuuteen nähden on hyvällä tasolla. Tunnusluvun ollessa alle 40 %, voidaan sitä pitää ohjearvojen mukaan hyvänä. Vaikka yrityksen tulos on ollut tappiollinen vuonna 2023, ei sen ole tarvinnut ottaa lisää velkaa toiminnan ylläpitämiseksi. Yrityksen velka suhteessa liikevaihtoon on hyvin maltillinen, joten tällä mittarilla tarkasteltuna yrityksen voidaan todeta olevan vakavarainen. Kuviossa 8 kuvattuna yritys x:n suhteellinen velkaantuneisuus.

Kuvio 8. Yritys x:n suhteellinen velkaantuneisuus

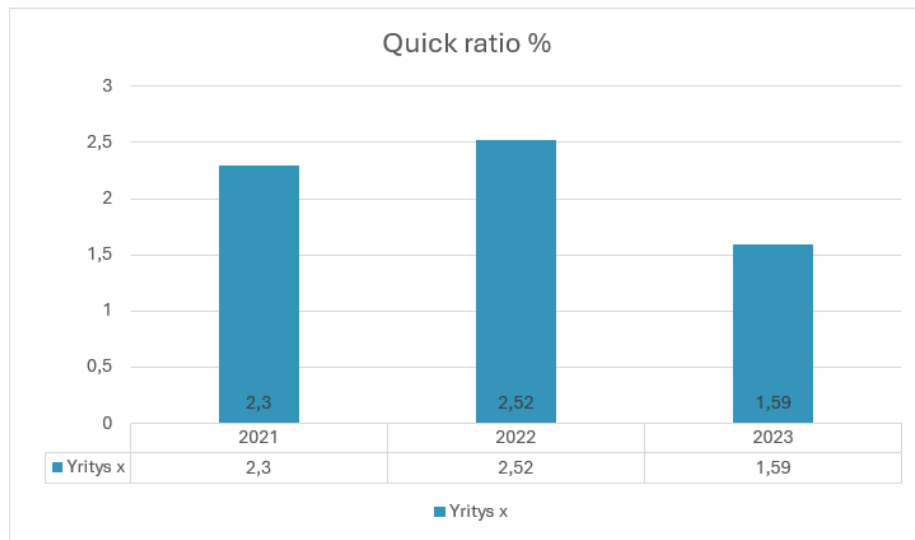
Nettovelkaantumisaste on miinuksella koko tarkastelujakson ajan, joten sen voidaan katsoa olevan erinomainen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yritys on nettovelaton eli korollista velkaa ei ole, tai yrityksellä on riittävät kassavarat maksamaan ne takaisin. Mitä korkeampia nettovelkaantumisaste olisi, sitä korkeampi olisi myös yrityksen velkaantuneisuus. Matala velkaantuneisuus antaa yritykselle pelivaraa ja luo paremmat edellytykset rahoituksen saamiseksi. (Alma insights, 2024b.) Yrityksen yksi tappiollinen tilikausi tarkastelujaksolla ei ole nostanut nettovelkaantumisastetta edes nollan yläpuolelle. Tästä voi päätellä yrityksen rahoitusrakenteen olevan terveellä pohjalla. Nettovelkaantumisasteen kehitystä kuvattu kuviossa 9.

Kuvio 9. Yritys x:n nettovelkaantumisaste

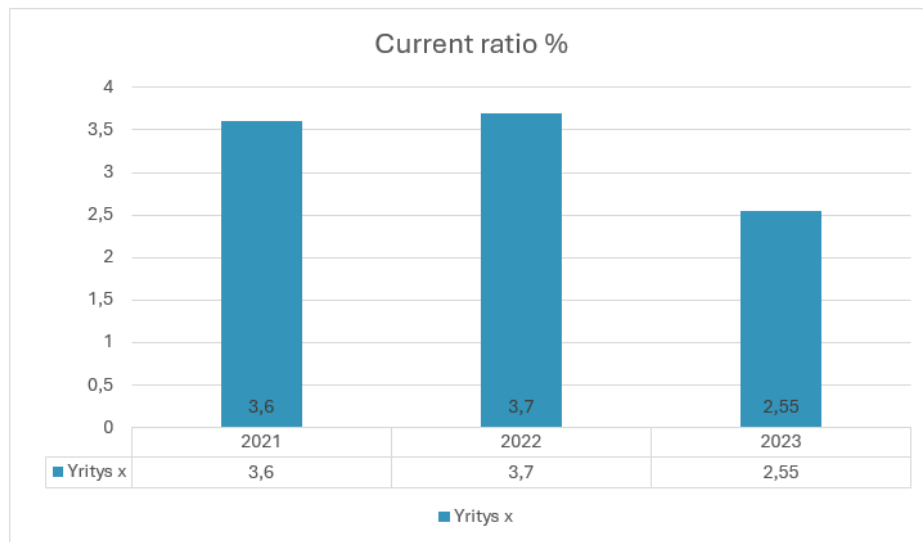
5.3 Maksuvalmius

Maksuvalmiutta quick ratiolla mitattaessa voidaan todeta yritys x:n rahoitusomaisuuden olevan riittävä lyhytaikaisista veloista suoriutumiseksi. Yrityksen rahaksi muutettavat varat riittävät suoriutumaan lyhytaikaisten velkojen maksusta erinomaisesti koko tarkastelujakson ajan. Quick ration suositusarvo on luku 1. Yritys x:n omavaraisuusaste on erinomaisella tasolla, joten vaikka maksuvalmius heikentyisi quick ratiolla mitattuna, on sillä hyvät edellytykset saada paikattua lyhytaikaista rahoitusvajetta velalla. Käytettävissä olevien tilinpäätöstietojen mukaan ei yrityksen maksuvalmiudesta ole kuitenkaan epäilystä. Kuviossa 10 yritys x:n maksuvalmius quick ratiolla mitattuna.

Kuvio 10. Yritys x:n quick ratio

Current ratio mittaa quick ration tavoin yrityksen kykyä realisoida nopeasti rahaksi muutettavat erät lyhytaikaisista veloista selviämiseksi. Current ration laskennassa realisoitaviin eriin rahoitusomaisuuden lisäksi huomioidaan vaihtomaisuus. Current ration ohjearvot ovat tämän takia hieman korkeammat kuin quick ratiolle asetetut arviointikriteerit. Yritys x:n current ratio sijoittuu jokaisesta vuosien 2021–2023 tilinpäätöksestä tarkasteltuna arviointiasteikolla yli hyvän tason. Current ratiota arvioidessa pidetään yli 2 ylittävää lukua hyvänä. Vuonna 2022 yrityksen rahoitusomaisuuden määrä on ollut suurempi suhteessa lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan kuin vuonna 2021, mikä näkyy tunnusluvun kasvuna näiden vuosien välillä. Yrityksen vaihtomaisuuden määrä on vuonna 2021 40,29 % pienempi kuin vuonna 2023, mikä selittää osaltaan laskenutta arvoa vuodelle 2023. Yritys x:n maksuvalmius current ratiolla mitattuna kuviossa 11.

Kuvio 11. Yritys x:n current ratio

5.4 Yritys x:n strategia ja tulevaisuuden näkymät analyysiin perustuen

Tunnuslukuanalyysin perusteella yritys x:n voi todeta olevan vakaa ja vastuullinen toimia. Tarkastelujaksolla maksuvalmius ja vakavaraisuus yltyvät molemmat hyvälle tai erinomaiselle tasolle. Kannattavuus voittoprosenteilla mitattuna on selkeästi alhaisempi, kun taas pääoman tuotto prosentit ovat osin erinomaisellakin tasolla. Edellisiin tilikausiin verrattuna kannattavuus on laskenut jyrkästi vuoteen 2023, jonka voisi olettaa johtuvan heikentyneestä taloudentilanteesta Suomessa ja maailmalla. Kannattavuuden laskeneet voittoprosentit ovat tarkastelujaksolla yleisiin ohjearvoihin nähden hieman alhaiset. Nämä luekemat voivat kertoa myös yrityksen strategiasta. Yritys voi pyrkiä kasvattamaan markkinoitaan ja sitä kautta kasvattamaan liiketoimintaan, mikä näkyy pieninä kateprosentteina. Vuoden 2023 alhainen liikevoittoprosentti viittaa mahdollisiin operatiivisiin vaikeuksiin taloustilanne huomioiden.

Sijoittajan näkökulmasta tarkasteltuna yrityksen voiton tuottamiskykyä ei voida pitää tällä hetkellä hyvänä, tai odottaa sen kohentuvan vielä tulevana vuonna. Huomioiden kuitenkin tilikausien 2021–2023 sijoitetun pääoman tuotto prosentin, on yritys pystynyt maksamaan siihen sijoitetulle pääomalle tuottoa erinomaisen hyvin. Talouden taantumien elpymässä ja asuntorakentamisen lähitiessä vetämään paremmin voi yritys x:n tulevaisuus kääntyä jälleen

tuottoisaksi. Yrityksellä on selkeästi vahva asema asuntorakentamisen markkinoilla, josta myös toimialan keskimääräistä paremmat tunnusluvut kertovat. Yrityksen vakaa rahoitusrakenne kantaa yli haastavien aikojen, eikä toiminnan loppumisesta taloudellisiin vaikeuksiin ole minkäänlaisia viitteitä.

5.5 Yritys x:n taloudellinen tilanne verrattuna yleisesti asuntorakennusallalla vallitsevaan taloustilanteeseen

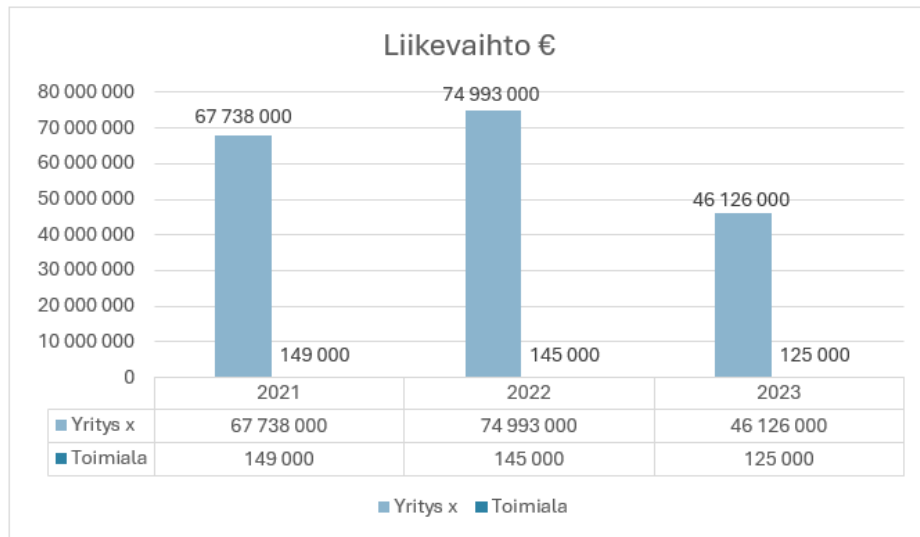
Haasteita rakennusallalle ovat tuoneet erityisen nopeasti nousnut korko- ja kustannustaso, asuntokaupan heikentyminen sekä pankkien tiukentamat luoton myöntämisperusteet. Vuonna 2023 rakentaminen väheni 11 prosenttia, mikä on huomattavasti enemmän kuin finanssikriisin aikaan. Hiljentyminen tapahtui kaikilla rakentamisen sektoreilla, mutta merkittävin lasku oli asunnontuotannoissa. Kuluvalle vuodelle 2024 rakentamiseen ennustetaan 5 prosentin laskua, joten vielä ei suhdanne-ennusteen mukaan tilanteen kääntyvän parempaan suuntaan. (Rakennusteollisuus, 2024.)

Rakennusalan suhdanne-ennusteiden valossa voisi todeta, ettei kuluva tilikausi käänny yritys x:n talouden kehitystä vielä kohti vuosien 2021–2022 tasoa. Yrityksen ulkomaanvienti on varmasti yksi merkittävistä talouden tukipilarista, sillä pelkästään Suomen asuntorakentamisen markkinat ovat suppeat uusrakentamista ajatellen. Seuraavaksi tarkastellaan yritys x:n taloudellista tilannetta asunto- ja muiden rakennusten rakentamisen toimialan yleisempiin toiminnan volyymia ja taloudellista kantokykyä mittaaviin tunnuslukuihin.

5.5.1 Liikevaihto

Yritys x:n liikevaihto on huomattavasti suurempi verrattuna toimialan liikevaihdon keskiarvoon Suomessa. Asuin- ja muiden rakennustenrakentamisen toimialalla toimivia yrityksiä on liikevaihdon otoksessa mukana keskimäärin noin 10 000 yritystä. Näiden yritysten liikevaihdon keskiarvo koko tarkastelujaksolla jää alle 150 000 euron, kun yritys x:n tarkastelujakson liikevaihdon keskiarvo on 62 952 333,33 euroa. (Alma insights, 2024a.) Yritys x:n liiketoiminnan

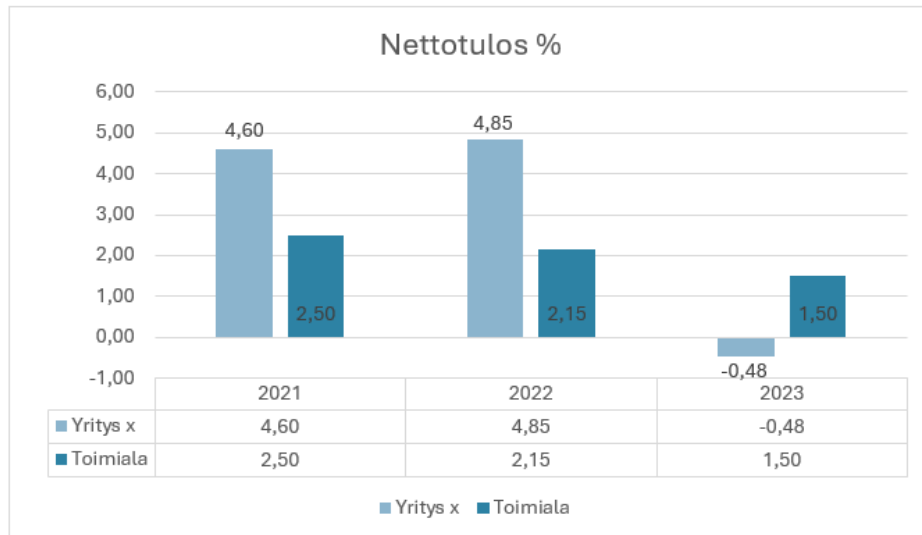
voidaan todeta olevan suuruudeltaan keskiarvoa huomattavasti isompaa. Kuviossa 11 liikevaihdon kasvu kuvattuna euroissa yritys x:n ja toimialan välillä.

Kuvio 12. Liikevaihto tarkastelujaksolla

5.5.2 Nettotulosprosentti

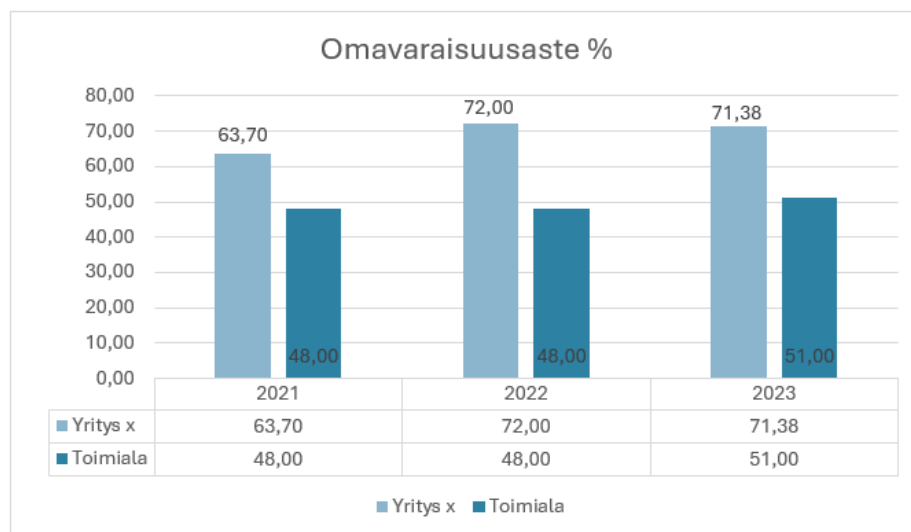
Nettotulosprosentin keskiarvoa on muodostettu noin 10 000 asuin – ja muiden rakennustenrakentamisen toimialalla toimivien yritysten tilinpäätöksen tiedoista. Toimialakohtainen nettotulosprosentti on laskenut vuodesta 2021 alkaen, kun taas yritys x on kasvattanut nettotulosprosenttia vuonna 2022 tarkastelujakson korkeimmaksi. Yritys x:n kannattavuus nettotulosprosenttia hyödyntäen on huomattavasti parempi vuosina 2021 ja 2022, kuin toimialalla yleisesti. Kuitenkin vuoden 2023 vastaava lukema on laskenut yritys x:llä voimakkaammin, kuin toimialan keskivertotulos, joka on vielä positiivinen luku. (Alma insights, 2024a.) Tarkastelujakson kokonaiskuvan mukaan yritys x:n kannattavuus on ollut parempi kuin toimialalla yleensä. Kuviossa 13 yritys x:n nettotulosprosentti verrattuna toimialan lukuihin.

Kuvio. 13 Nettotulosprosentti tarkastelujaksolla

5.5.3 Omavaraisuusaste

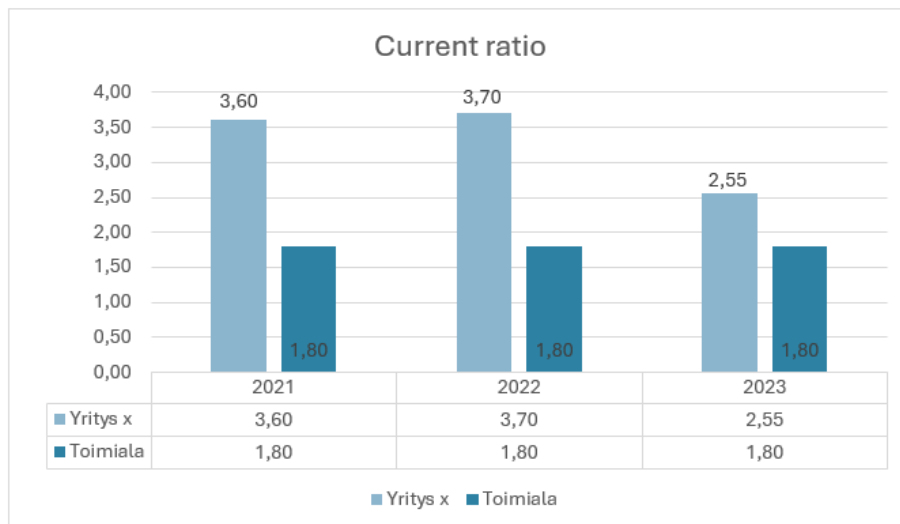
Vakavaraisuutta omavaraisuusasteen kautta vertaillessa on yritys x:n omavaraisuus selkeästi parempi kuin toimialalla yleensä, luvun otannassa on käytetty noin 10 000 Suomalaisen yrityksen tilinpäätöstietoja. Toimialan omavaraisuusaste asettuu arviointikriteereiden mukaan hyvälle tasolla, sillä rajana pidetään yli 40 prosentin lukua. Asuin – ja muiden rakennustenrakentamisen toimialalla omavaraisuusaste on tarkastelujaksolla hyvin tasainen ja yritys x onkin onnistunut parantaman lukua entisestään vuoden 2021 jälkeen. (Alma insights, 2024a.)

Kuvio 14. Omavaraisuusaste tarkastelujaksolla

5.5.4 Current ratio

Asuin- ja muiden rakennustenrakentamisen toimialalla current ratio on koko tarkastelujakson 1,8, eli arviointiasteikon mukaan sitä voidaan pitää tyydyttävänä. Toimialan otoksessa on ollut mukana noin 10 000 yritystä. Yritys x:n current ratio on hyvä vuosien 2021–2023 ajan ja selkeästi parempi kuin toimialalla yleensä. Näin ollen myös maksuvalmiudella mitattuna on yritys x toimialallaan keskivertoa parempi. (Alma insights, 2024a.) Yritys x:n ja toimialan current ratio esitettynä kuviossa 15.

Kuvio 15. Current ratio tarkastelujaksolla

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää yritys x:n taloudellinen tilanne tilinpäätösanalyysin avulla. Analyysi kostui tunnuslukuanalyysistä, jossa tarkan käsityksen rakentamiseksi vertailtiin kolmea viimeisintä tilinpäätöstä. Tilinpäätöksestä saatujen tunnuslukujen havainnointi ja lukujen merkityksen avaaminen toteutettiin kirjallisesti. Näiden yrityksen taludentilaa kokonaisvaltiaisesti kuvaavien tunnuslukujen avulla tilinpäätöksentulkinta oli selkeää ja antoi vertailukelpoisuutta toimialaan nähden. Toimialan ja yritys x:n taloudellisen tilanteen vertaamisessa hyödynnettiin liikevaihtoa, nettotulosprosenttia, omavaraisuusastetta sekä maksuvalmiutta kuvaavaa current ratio tunnuslukua, mitkä sopivat samalla toimialalla toimivien yritysten väliseen vertailuun. Yritys x:n tilinpäätöstiedoista koostetusta tilinpäätösanalyysistä sai hyvän vertailupohjan asuntorakentamisen toimialalla vallitsevaan talouden tilaan.

Analysoitujen tunnuslukujen perusteella voidaan yritys x:n taloudellisen tilanteen todeta olevan hyvällä tasolla. Liikevoittoprosenteilla ja pääoman tuotto-
prosentteilla kannattavuutta mitatessa oli havaittavissa laskua kaikilla mittareilla mitattuna vuosista 2021 ja 2022 vuoteen 2023. Vuoden 2023 kannattavuus oli heikkoa, joka selkeästi on johtunut myynnin hidastumisesta. Vakavaraisuutta analysoidessa tunnusluvut osoittivat yrityksen rahoitusrakenteen olevan tasapainoinen. Yritystä voidaan pitää vakavaraisena, jonka pushuri riittää vastaamaan taloudellisesti huonojen vuosien haasteisiin. Myös maksuvalmius on erinomaisella tasolla koko tarkastelujakson ajan ja yritystä voidaankin pitää luotettavana kumppanina sen sidosryhmille.

Yritys x:llä on pitkä toimintahistoria ja se näyttäytyy myös tilinpäätöstä tarkastellessa. Esimerkiksi henkilöstökulut olivat vuonna 2023 -23,5 % pienemmät, kuin vuonna 2022. Yritys on selkeästi pyrkinyt reagoimaan myynnin laskuun ja tehnyt tarvittavia toimia kannattavuuden turvaamiseksi. Asuntorakentamiseen vaikuttaneeseen korkotason nousuun yrityksen on mahdollista reagoida suhteellisen lyhyellä aikataululla, esimerkiksi henkilöstökulujen vähentämisellä.

Sen sijaan yrityksen voi olla mahdotonta vaikuttaa käynnissä olevaan tuotantoon, joka voi aiheuttaa suhteessa enemmän menoja kustannusten nousun takia ja siten vaikuttaa negatiivisesti tulokseen. Tuottavan yritystoiminnan taustalla voi olla osansa yrityksen taloustietojen analysoinnilla, mutta myös yhtä lailla tulevaisuuden näkymien tarkka arviointi on välttämättömyys talouden tasapainon säilyttämiseksi.

Tilinpäätösanalyysin pohjalta voidaan päätellä yritys x:n toiminnan olevan vaakaalla pohjalla, joten se ei ole suhdanneherkkä vaan kestää taantuman paremmin, kuin monet muut saman toimialan yritykset. Tunnusluvut osoittavat, että velan saamisen pitäisi olla yritykselle helppoa, joten investointien tekeminen sekä toiminnan kehittäminen ovat mahdollisia jatkossakin. Analyysin tuottamien lukujen perusteella yritys reagoi toiminnan muutokseen esimerkiksi henkilöstön määrän vähentämisellä. Vastaamalla organisaation sisäisillä muutoksilla heikentyneeseen myyntiin pystyy yritys turvaamaan toiminnan jatkumisen kannattavana myös tulevaisuudessa.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda syvälinen ja laaja-alainen käsitys yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Valitsin tutkimusongelman lähestymistavaksi case-tutkimuksen, sillä ominaista sille on tutkimustulosten yksilöllisyys sekä eri menetelmien yhdistäminen analyyttisen ja teoreettisen tutkimustuloksen aikaansaamiseksi. Koin, että menetelmänä tämä tuki tavoittelemani lopputulosta parhaiten. Opinnäytetyön alkuosa koostui vahvasti teoriasta, jossa käsitelin tilinpäätöstä laadullisen tutkimuksen menetelmiä hyödyntäen. Mielestäni oli tärkeää luoda riittävän selkeä käsitys tutkittavasta aiheesta teoriassa, ennen tutkimustulosten analysointia. Osana tutkimusongelmaan vastaamista oli tunnuslukuanalyysi, jossa tilinpäätöstietoja käsiteltiin kvantitatiivisen tutkimuksen keinoin analyyttisesti tilastollisina tunnuslukuina.

Opinnäytetyöhön valitsemani menetelmät osoittautuivat aiheen ja tutkimusongelman näkökulmasta sopiviksi. Näiden menetelmien avulla sain esitettyä lopputuloksen kannalta merkityksellinen tiedon tarkasti ja analyyttisesti koostettuna. Työn teoriamateriaalin käsittely syvensi omaa osaamista käsiteltävän asian suhteen. Tilinpäätöstietojen analysointi jätti tilaa myös oman ymmärryksen osoittamiselle aiheeseen liittyen. Työn onnistumisen kannalta tämä oli tärkeää, sillä tutkimusongelmaan ratkaisemiseksi oli osattava tuoda oikea tieto esille.

Aiheen rajaus ja työssä esitetyn teorian määrittäminen osoittautui melko helpoksi ja opinnäytetyö eteni aikataulullisesti hyvin. Hyvä pohjatyö viitekehyksen, käytettävän materiaalin ja käytettävien tutkimusmenetelmien suhteen auttoivat etenemään aikataulussa. Teoreettisen viitekehyksen määrittäminen ennen opinnäytetyön kirjoittamista oli kuitenkin haastavaa, sillä aiheen rakentuminen kokonaisuudeksi muodostui työn edetessä, vaikka pääpiirteet olivatkin selvillä ennen kirjoittamisen aloittamista. Opinnäytetyöhön valitsemani aiheen vahvistuttua pohdin kuinka tuon vertailukohtaa esille yritys x:n tilinpäätösanalyysiin liittyen. Asuntorakentamisen toimialan tunnuslukujen käyttäminen

vertailukohtana antoi kaivattua perspektiiviä yritys x:n taloudellisen aseman havainnollistamiseksi.

Arvioidessa työn luotettavuutta pidän kokonaisuutta todellista vastaavana. Opinnäytetyön tutkimusongelmaan vastaamiseksi tehty tilinpäätösanalyysi oli ensimmäinen itse toteuttamani. Vaikka perehdyin aiheeseen hyvin laajasti ja tein huolellista taustatyötä laskukaavoihin käytettävien lukujen määrittämiseksi, voi virheen mahdollisuus olla olemassa, joka vaikuttaa tutkimustulosten paikkansapitävyyteen. Teoriaosuuden kokoamiseen käytetty materiaali on valittu tukemaan tutkimusongelman ratkaisua ja siihen on viitattu ohjeidenmukaisesti. Empiirisessä osuudessa käytetty materiaali, kuten tilinpäätösanalyysit ovat lain edellyttämiä asiakirjoja, joiden antamaa tietoa voi pitää luotettavana.

Tieteellisen käytännön mukaisesti olen noudattanut eettisiä pelisääntöjä opinnäytetyön tekemisessä. Olen perehtynyt tutkimusmenetelmiin, lähdemateriaaliin ja tilinpäätösanalyysiin toteutukseen vastuullisuuden ja oikeiden toimintatapojen toteutumiseksi. Minulla ei ollut valitsemaani case- yritykseen minkäänlaista välillistä tai välitöntä yhteyttä, joten pidän tutkimusaineiston tulkintaa objektiivisena. Tämä tukee opinnäytetyön lopputuloksen ja siinä esitettyjen päätelmien luotettavuutta.

Opinnäytetyössä käsiteltyä aihetta voisi jatkaa jatkotutkimuksen muodossa esimerkiksi Suomen ulkopuolella olevien asuntorakentamisen yritysten väliseen vertailuun tilinpäätösanalyysiä hyödyntäen, siltä osin kuin tilinpäätösveloitteet ovat samanlaisia. Tämä antaisi perspektiiviä maailman talouden taantumien vaikutuksista kyseiselle toimialalle laajemmin. Mielenkiintoista olisi toteuttaa tilinpäätösanalyysi yrityksestä x kuluvan vuoden 2024 tilinpäätöksen valmistuttua ja suhteuttaa analyysin tulos asuntorakentamisen alalle vuodelle 2024 annettuun suhdanne-ennusteeseen.

LÄHTEET

Ala-Risku, J. (11.5.2021). Tilinpäätösanalyysi paljastaa yrityksen arvonluontikapasiteetin. Rantalainen. Haettu 24.9.2024 osoitteesta [Tilinpäätösanalyysi – Mitä huomioida ja kuinka tulkita? \(rantalainen.fi\)](https://rantalainen.fi/tilinpaaotosanalyysi-mita-huomioida-ja-kuinka-tulkita/)

Alma insights. (2024a). Analysaattori. Haettu 7.10.2024 osoitteesta <https://tie-topalvelut.almatalent.fi/analysaattori/>

Alma insights. (2024b). Tunnuslukuopas. Haettu 3.10.2024 [Tunnuslukuopas - Alma Insights](https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas)

Godfrey, G. (n.d). Financial statements. Bdc. [What are financial statements? | BDC.ca](https://www.bdc.ca/en/articles-detail/what-are-financial-statements)

Juhila, K. (n.d.). Laadullinen tutkimus ja teoria. Tietoarkisto. Haettu 18.5.2024 osoitteesta [Laadullinen tutkimus ja teoria - Tietoarkisto \(tuni.fi\)](https://tietoarkisto.tuni.fi/laadullinen-tutkimus-ja-teoria)

Kaisanlahti, T., Leppiniemi, J. & Leppiniemi, R. (2014). Tilinpäätöksen tulkinta. (6., uudistettu painos). Alma Talent.

Kallunki, J-P. (2022a). Tilinpäätösanalyysi (2., uudistettu painos). Alma Talent. [Ammattikirjat diginä | Alma Talent Verkkokirjahyllä](https://www.almatalent.fi/ammattikirjat-diginä-|almatalent-verkkokirjahyllä)

Kallunki, J-P. (2014b). Tilinpäätösanalyysi. Talentum Media OY.

Kananen, J. (2013a). Case- tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. (2015b). Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas: Miten kirjoitan kehittämistutkimuksen vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. (2011c). Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. (2015d). Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Karttunen, J. (18.03.2014). Toimintakertomus liitetietoihin. Tilisanomat. [Tilisanomat.fi](https://tilisanomat.fi)

Kirjanpitolaki 1336/1997. Haettu 20.09.2024 osoitteesta [Kirjanpitolaki 1336/1997 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](https://kirjanpitolaki.fi/1336/1997)

Leppiniemi, J. & Kaisanlahti, T. (2016). Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös. Alma Talent Oy. [Kirjaston kokoelma | Ellibs Library; Sivu 1](#)

Leppiniemi, J. & Kykkänen, T. (2023). Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta (12., uudistettu painos). Alma Talent Oy.

Lindblad, U. (2021). Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätös käytännönläheisesti (2., uudistettu painos). Helsingin Kamari Oy. [Haun aloitussivu | SAMK-Finna](#)

Op. (n.d.a). Mitä yritykseen tase ja tuloslaskelma kertovat? Näin tulkitset yrityksen tilinpäätöstä. Haettu 2.6.2024 osoitteesta [Tilinpäätös, tuloslaskelma ja tase | OP](#)

Op. (n.d.b). Seuraa ainakin näitä yrityksen talouden tunnuslukuja. Haettu 30.9 osoitteesta [Tärkeimmät yrityksen talouden tunnusluvut | OP](#)

Procountor. (2024). Osakeyhtiö (Oy) – mitä tarkoittaa osakeyhtiö? [Osakeyhtiö \(Oy\) - mitä tarkoittaa osakeyhtiö? | Lue lisää! \(procountor.fi\)](#)

Rakennusteollisuus. (20.3.2024). Rakentamisen suhdannekäännö ei ole käsillä. Rakennusteollisuus RT ry. [Rakentamisen suhdannekäännö ei ole käsillä – Rakennusteollisuus RT](#)

Salmi, I. (2020). Mitä tilinpäätös kertoo? (10., uudistettu painos). Edita.

Taloushallintoliitto. (n.d). Tilinpäätös. [Tilinpäätös | Suomen Taloushallintoliitto ry](#)

Yritystutkimus ry. (2017). Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. [untitled \(yritystutkimusry.fi\)](#)

Vilka, H. (2021). Tutki ja kehitä. (5., uudistettu painos). PS-kustannus.

Vilkkumaa, M. (2010). Yrityksen menestyksen mittarit. Yrityskirjat Oy.

LIITE 1: YRITYS X:N TULOSLASKELMA 2023–2022

TEUR	1.1.–31.12.2023	1.1.–31.12.2022
LIIKEVAIHTO	46 126	74 993
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-1 754	-1 962
Liiketoiminnan muut tuotot	423	283
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-21 972	-38 540
Ulkopuoliset palvelut	-8 851	-14 273
Henkilöstökulut	-7 934	-10 310
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 710	-1 696
Liiketoiminnan muut kulut	-4 303	-4 250
Liikevoitto/-tappio	24	4 246
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	-	331
Tuotot osuuksista omistusyhteisyriyksissä	13	-
Muut korko- ja rahoitustuotot	88	126
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-539	-385
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-414	4 318
TULOVEROT		
Maksetut verot	-4	-364
Laskennallisen verosaamisen muutos	195	-311
Tilikauden voitto/tappio	-223	3 642

LIITE 1: YRITYS X:N TULOSLASKELMA 2022–2021

TEUR	1.1.–31.12.2022	1.1.–31.12.2021
LIKEVAIHTO	74 993	67 738
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-1 962	2 858
Liiketoiminnan muut tuotot	283	312
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-38 540	-39 377
Ulkopuoliset palvelut	-14 273	-11 834
Henkilöstökulut	-10 310	-9 823
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 696	-1 902
Liiketoiminnan muut kulut	-4 250	-4 598
Liikevoitto/-tappio	4 246	3 374
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Tuotot osuuksista saman konsernin yhtiöissä	331	-
Muut korko- ja rahoitustuotot	126	59
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-385	-230
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	4 318	3 203
TULOVEROT		
Maksetut verot	-364	-
Laskennallisen verosaamisen muutos	-311	-54
Tilikauden voitto/tappio	3 642	3 149

LIITE 1: YRITYS X:N TULOSLASKELMA 2021–2020

TEUR	1.1.–31.12.2021	1.1.–31.12.2020
LIKEVAIHTO	67 738	49 942
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	2 858	1 448
Liiketoiminnan muut tuotot	312	239
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-39 377	-25 259
Ulkopuoliset palvelut	-11 834	-9 316
Henkilöstökulut	-9 823	-9 008
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 902	-1 350
Liiketoiminnan muut kulut	-4 598	-4 559
Liikevoitto/-tappio	3 374	2 137
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	-	542
Muut korko- ja rahoitustuotot	59	118
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-230	-274
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	3 203	2 523
TULOVEROT		
Maksetut verot	-	-54
Laskennallisen verosaamisen muutos	-54	366
Tilikauden voitto/tappio	3 149	2 834

LIITE 1: YRITYS X:N TASE 2023–2022

Vastaavaa (TEUR)	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	524	446
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	524	446
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	928	928
Rakennukset ja rakennelmat	3 240	3 608
Koneet ja kalusto	4 484	5 138
Muut aineelliset hyödykkeet	253	177
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 071	440
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	9 975	10 291
SIJOITUKSET		
Osuudet saman konsernin yhtiöissä	318	354
Osuudet osakkuusyhtiöissä	387	387
Muut saamiset saman konsernin yhtiöiltä	980	980
Sijoitukset yhteensä	1 684	1 721
Pysyvät vastaavat yhteensä	12 184	12 458

Vastaavaa (TEUR)	31.12.2023	31.12.2022
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Keskeneräiset tuotteet	2 881	2 919
Valmiit tuotteet / Tavarat	1 873	3 588
Muu vaihto-omaisuus	816	816
Vaihto-omaisuus yhteensä	5 570	7 324
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yhtiöiltä	-	851
Lainasaamiset	-	30
Laskennalliset verosaamiset	195	-
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	195	881
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 851	2 484
Saamiset saman konsernin yhtiöiltä	559	551
Saamiset osakkuusyhtiöiltä	48	20
Muut saamiset	624	39
Siirtosaamiset	1 031	1 210
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4 114	4 304
Rahoitusarvopaperit	1 000	7 132
Rahat ja pankkisaamiset	4 122	3 999
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	15 001	23 640
VASTAAVAA YHTEENSÄ	27 185	36 098

Vastattavaa (TEUR)	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	9 898	9 898
Ylikurssirahasto	520	520
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4 692	4 692
Edellisten tilikausien voitto	1 226	-28
Tilikauden voitto / tappio	-223	3 642
Oma pääoma yhteensä	16 113	18 725
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	261	393
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	400	800
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	400	800
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	400	400
Saadut ennakot	4 614	10 094
Ostovelat	2 160	2 296
Velat saman konsernin yhtiöille	57	57
Muut velat	280	615
Siirtovelat	2 900	2 718
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	10 411	16 180
Vieras pääoma yhteensä	10 811	16 980
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	27 185	36 098

LIITE 1: YRITYS X:N TASE 2022–2021

Vastaavaa (TEUR)	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	446	489
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	446	489
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	928	928
Rakennukset ja rakennelmat	3 608	3 898
Koneet ja kalusto	5 138	6 071
Muut aineelliset hyödykkeet	177	56
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	440	-
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10 291	10 953
SIJOITUKSET		
Osuudet saman konsernin yhtiöissä	354	354
Osuudet osakkuusyhtiöissä	387	387
Muut saamiset saman konsernin yhtiöiltä	980	980
Sijoitukset yhteensä	1 721	1 721
Pysyvät vastaavat yhteensä	12 458	13 162

Vastaavaa (TEUR)	31.12.2022	31.12.2021
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Keskeneräiset tuotteet	2 919	2 407
Valmiit tuotteet / Tavarat	3 588	6 063
Muu vaihto-omaisuus	816	859
Vaihto-omaisuus yhteensä	7 324	9 329
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yhtiöiltä	851	851
Lainasaamiset	30	29
Laskennalliset verosaamiset	-	311
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	881	1 191
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 484	1 981
Saamiset saman konsernin yhtiöiltä	551	760
Saamiset osakkuusyhtiöiltä	20	56
Muut saamiset	39	772
Siirtosaamiset	1 210	1 813
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4 304	5 382
Rahoitusarvopaperit	7 132	5 000
Rahat ja pankkisaamiset	3 999	5 855
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	23 640	26 757
VASTAAVAA YHTEENSÄ	36 098	39 919

Vastattavaa (TEUR)	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	9 898	9 898
Ylikurssirahasto	520	520
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	4 692	6 235
Edellisten tilikausien voitto	-28	-3 177
Tilikauden voitto / tappio	3 642	3 149
Oma pääoma yhteensä	18 725	16 624
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	393	500
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	800	1 200
Velat saman konsernin yhtiöille	-	720
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	800	1 920
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	400	400
Saadut ennakot	10 094	13 824
Ostovelat	2 296	3 611
Velat saman konsernin yhtiöille	57	58
Muut velat	615	338
Siirtovelat	2 718	2 643
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	16 180	20 875
Vieras pääoma yhteensä	16 980	22 795
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	36 098	39 919

LIITE 1: YRITYS X:N TASE 2021–2020

Vastaavaa (TEUR)	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	489	462
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	489	462
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	928	925
Rakennukset ja rakennelmat	3 898	4 218
Koneet ja kalusto	6 071	7 227
Muut aineelliset hyödykkeet	56	74
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	-	12
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10 953	12 455
SIJOITUKSET		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	354	354
Osuudet osakkuusyrityksissä	387	387
Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä	980	980
Sijoitukset yhteensä	1 721	1 721
Pysyvät vastaavat yhteensä	13 162	14 638

Vastaavaa (TEUR)	31.12.2021	31.12.2020
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Keskeneräiset tuotteet	2 407	2 126
Valmiit tuotteet / Tavarat	6 063	3 486
Muu vaihto-omaisuus	859	859
Vaihto-omaisuus yhteensä	9 329	6 470
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	851	851
Lainasaamiset	29	27
Laskennalliset verosaamiset	311	366
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 191	1 243
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 981	2 942
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	760	290
Saamiset osakkuusyhtiöiltä	56	39
Muut saamiset	772	335
Siirtosaamiset	1 813	1 188
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 382	4 794
Rahoitusarvopaperit	5 000	-
Rahat ja pankkisaamiset	5 855	5 899
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	26 757	18 406
VASTAAVAA YHTEENSÄ	39 919	33 044

Vastattavaa (TEUR)	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	9 898	9 898
Ylikurssirahasto	520	520
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	6 235	7 341
Edellisten tilikausien voitto	-3 177	-6 011
Tilikauden voitto / tappio	3 149	2 834
Oma pääoma yhteensä	16 624	14 582
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	500	595
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 200	1 600
Velat saman konsernin yrityksille	720	735
Pitkäaikainen vieraspääoma yhteensä	1 920	2 335
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	400	400
Saadut ennakot	13 824	8 525
Ostovelat	3 611	3 203
Velat saman konsernin yrityksille	58	70
Muut velat	338	226
Siirtovelat	2 643	3 109
Lyhytaikainen vieraspääoma yhteensä	20 875	15 532
Vieras pääoma yhteensä	22 795	17 867
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	39 919	33 044